

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ตามกฎหมาย คนเข้าเมืองของต่างประเทศและของราชอาณาจักรไทย

ในบทนี้ จะทำการศึกษาถึงหลักการเข้ามามีถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายคนเข้าเมืองของต่างประเทศ และของประเทศไทย เพื่อให้ทราบว่าในต่างประเทศมีกฎหมายเกี่ยวกับคนเข้าเมืองอย่างไร มีความเหมือนหรือแตกต่างจากกฎหมายของประเทศไทยอย่างไร โดยจะทำการศึกษาถึงกฎหมายคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐสิงคโปร์ สำหรับกฎหมายคนเข้าเมืองของประเทศไทย ผู้เขียนจะศึกษาจากพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

3.1 มาตรการทางกฎหมายคนเข้าเมืองของต่างประเทศ

3.1.1 กฎหมายคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกา

ในระยะเริ่มต้นของกฎหมายคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา ในยุคปฏิวัติสหรัฐอเมริกายังคงมีความสับสน เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นเวลาเกือบหนึ่งร้อยปีแล้วที่ยังไม่มีองค์กรหรือหน่วยงานใดที่มีอำนาจหน้าที่โดยชัดเจน ประการที่สอง ในช่วงระยะเวลาเริ่มแรกของการประกาศจัดตั้งสหรัฐอเมริกา ยังไม่มีตัวบทกฎหมายอย่างเป็นทางการ ในช่วงของการประกาศจัดตั้งรัฐบาลใหม่อำนาจในการตรวจคนเข้าเมืองมิได้ถูกบัญญัติขึ้นอย่างชัดเจนภายใต้บทบัญญัติของสหพันธรัฐ รัฐแต่ละรัฐจะต้องมีนโยบายของตนเองในเรื่องของการเข้าเมือง¹ แต่ทั้งนี้ก็ยังมี ความสับสนในการออกบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ถูกบัญญัติขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1789 ให้อำนาจรัฐสภาที่มีอำนาจปกครองและควบคุมการค้าของคนต่างด้าว แต่มิได้ระบุให้ชัดเจนว่าการค้าของคนต่างด้าวนั้น ครอบคลุมถึงการเข้าเมืองด้วยหรือไม่ จนกระทั่ง ค.ศ. 1875 ศาลชั้นต้นแห่งเมืองเฮนเดอร์สัน มลรัฐนิวยอร์ก ได้ประกาศว่าการตรวจคนเข้าเมืองมิได้อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งถือเป็นการละเมิดอำนาจของสหพันธรัฐ ทางด้านการค้าขายของคนต่างด้าว² ในช่วงระยะเวลา

¹ วัชรพล สว่างแก้ว. (2545). *ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 39.

² David Weissbrodt. (1984). *Immigration Law and Procedure*. Minn: West. pp. 1-21.

อันยาวนานของการที่ไม่มีบทบัญญัติที่แน่ชัดนี้ รัฐสภาก็ได้พยายามที่จะเรียกร้องให้มีการวาง กฎเกณฑ์ในเรื่องของการเข้าเมือง จนกระทั่ง ค.ศ. 1798 สหรัฐอเมริกาได้เริ่มใช้กฎหมายคนเข้าเมือง ฉบับแรกเรียกว่า Aliens Act, 1798³ ซึ่งได้ให้อำนาจประธานาธิบดีขับไล่คนต่างด้าวซึ่งเป็นอันตราย ต่อสหรัฐอเมริกา แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติดังกล่าวก็มีผลบังคับใช้เพียงแค่ 2 ปี เท่านั้น และใน ค.ศ. 1819 ค.ศ. 1847 ค.ศ. 1848 และ ค.ศ. 1855 ได้มีพระราชบัญญัติ “ผู้ผ่านเมือง” (Passenger Acts) ซึ่งได้กำหนดบทบัญญัติเบื้องต้นสำหรับเรือบรรทุกสินค้าต่างชาติ

กล่าวโดยสรุป ในช่วง ค.ศ. 1820 ถึง ค.ศ. 1880 นโยบายของสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุน การเข้าเมือง เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีพรมแดนที่กว้างขวางประกอบกับความต้องการแรงงาน ต่างด้าวมียังจำนวนมาก

ภายหลังสงครามกลางเมือง กฎหมายแห่งสหพันธรัฐเริ่มสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการ บังคับใช้ในเรื่องของการเข้าเมืองในกลุ่มคนเฉพาะกลุ่ม ใน ค.ศ. 1864 เริ่มถูกยกขึ้นกล่าวถึงอีกครั้งหนึ่ง และใน ค.ศ. 1875 รัฐสภาได้ให้อำนาจอย่างชัดเจนในเรื่องการเข้าเมือง ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการ ผ่านรัฐสภา โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ถูกหยิบยืมมาจากกฎหมายของพวกอาณานิคมในยุคต้น ๆ ในเรื่องของการห้ามนักโทษและบรรดาหญิงโสเภณี จนกระทั่งใน ค.ศ. 1882 รัฐสภาได้มีการบัญญัติ ให้การเข้าเมืองอยู่ในการควบคุมของสหพันธรัฐ นับเป็นพระราชบัญญัติฉบับที่สองซึ่งบัญญัติขึ้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นพระราชบัญญัติทั่วไปฉบับแรกของสหพันธรัฐว่าด้วยการเข้าเมือง ซึ่งสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติห้ามพวกนักโทษหรือหญิงค้าประเวณีเข้าประเทศ อีกทั้งยังมีการเก็บ ภาษีสำหรับบุคคลที่เพิ่งเดินทางเข้ามาในสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก ใน ค.ศ. 1924 อนุญาตให้ คนต่างด้าวสัญชาติต่าง ๆ เข้าเมืองได้ภายในข้อจำกัดโควตาคนเข้าเมือง โดยกำหนดหลักการอนุญาต ให้คนต่างด้าวเข้าเมืองในโควตาของคนแต่ละสัญชาติได้จำนวนไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนคนต่างด้าว ที่จะได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองสัญชาติต่าง ๆ นี้ จะต้องไม่เกินปีงบประมาณละ 170,000 คน

ใน ค.ศ. 1952 ได้มีการออกพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและสัญชาติ ฉบับ ค.ศ. 1952 (The Immigration and Nationality Act of 1952) ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของกฎหมายคนเข้าเมือง ฉบับปัจจุบัน โดยยังคงรักษาระบบจำกัดจำนวน (ระบบโควตา) แต่มีการคำนวณที่แตกต่างกันออกไป โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท ของความต้องการ เช่น จะต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะและประสบการณ์ ทางเศรษฐกิจ หรือจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนสหรัฐอเมริกา⁴

ใน ค.ศ. 1990 สภากองเกรสได้ทำการแก้ไขพระราชบัญญัติการเข้าเมืองและ พระราชบัญญัติแห่งชาติ (INA) จำนวนมาก เพราะพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เปลี่ยนแปลงข้อกำหนด

³ วัชรพล สว่างแผ้ว. อ่างแก้วเชิงอรธที่ 1. หน้า 40.

⁴ พันธุ์ทิพย์ กาญจนจิตรรา สายสุนทร. (2538). *กฎหมายสัญชาติไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิติธรรม. หน้า 157.

ต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติฉบับก่อน ซึ่งถือเป็นการแก้ไขครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดที่สุด คือ การเพิ่มจำนวนคนเข้าเมืองทั่วโลก โดยได้กำหนดโควตาไว้ จำนวน 700,000 คนต่อปี ใน ค.ศ. 1992 ค.ศ. 1993 และ ค.ศ. 1994 หลังจากนั้นได้ลดจำนวนลงเหลือ จำนวน 675,000 คนต่อปี พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะดึงดูดเฉพาะบุคคลที่มีความชำนาญการศึกษาและเงินให้เข้ามาในสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการเนรเทศ และมีการเปลี่ยนแปลงการให้การตรวจลงตรา (Visa) ในการทำงาน โดยแบ่งการจ้างงานเป็น 5 ประเภท คือ⁵

- 1) เป็นการจ้างแรงงานที่ใช้ความรู้ความสามารถพิเศษ เช่น นักเรียนทุน ผู้บริหารต่างชาติ อาจารย์ และอื่น ๆ
- 2) เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านวิทยาศาสตร์หรือศิลปะ
- 3) เป็นบุคคลที่เป็นมืออาชีพที่มีความชำนาญและไม่มี ความชำนาญ โดยจำกัดจำนวนไว้ 100,000 คน
- 4) เป็นบุคคลที่ทำงานด้านศาสนาและพนักงานของที่เผยแพร่ศาสนาของสหรัฐอเมริกา ในประเทศฮ่องกง
- 5) มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างงาน โดยสนับสนุนให้คนต่างชาติเข้ามาลงทุนอย่างน้อย 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และจ้างคนงานอเมริกาอย่างน้อย 10 คน

ใน ค.ศ. 1996 ได้มีการออกพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและสัญชาติ ฉบับ ค.ศ. 1996 (The Immigration and Nationality Act of 1996)⁶ ซึ่งกฎหมายคนเข้าเมืองฉบับปัจจุบันได้มีสาระสำคัญในการกำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าเมือง มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนคนเข้าเมือง สัญชาติต่าง ๆ ในแต่ละปี ตลอดจนเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ความสามารถ นักลงทุน แรงงานที่มีความรู้ความชำนาญและจำเป็น นอกจากนี้ยังเพิ่มระบบการตรวจสอบบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามก่อนเดินทางเข้าประเทศในระหว่างการขอรับการตรวจลงตรา (Visa) อีกด้วย ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้มีส่วนช่วยในการตรวจสอบบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามและเป็นภัยต่อความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้มีเวลาในการตรวจสอบประวัติต่าง ๆ ของการยื่นคำขอรับการตรวจลงตรา

- 1) โครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย

สหรัฐอเมริกานั้น มีวิธีการควบคุมคนต่างด้าวที่มีความละเอียดรอบคอบมาก โดยบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง และสัญชาติ (Immigration and Nationality Act 1996) ซึ่งปรากฏ

⁵ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2538). *เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 3).

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 256.

⁶ วัชรพล สว่างแผ้ว. *อั่งแล้วเชิงอรรถที่ 1*. หน้า 40.

ว่าสหรัฐอเมริกาใช้นโยบายและหลักการตรวจคนเข้าเมือง 2 หลักควบคู่กัน⁷ คือหลักจำกัดคุณสมบัติของคนต่างด้าวเข้าประเทศ และหลักจำกัดจำนวนคนต่างด้าวเข้าเมือง หรือควบคุมอัตราคนเข้าเมืองในส่วนโครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

(1) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติ เป็นหน่วยงานระดับกรม เรียกว่า Immigration and Naturalization Service: INS อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม (Department of Justice) ต่อมาใน ค.ศ. 2003 INS ถูกยุบให้มาอยู่ในความรับผิดชอบของ 3 หน่วยงานใหม่ ได้แก่ Citizenship and Immigration Services (USCIS), ICE (Immigration and Customs Enforcement) และ Customs and Border Protection (CBP) ซึ่งสังกัดกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Homeland Security Department)

(2) คณะกรรมการอุทธรณ์ (Board of Immigration Appeal หรือ B.I.A.) ซึ่งประกอบด้วยบรรดาผู้พิพากษาของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติ เท่านั้น โดยมีหน้าที่รับเรื่องที่อยู่ทูลเกล้าเกี่ยวกับกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติทั้งหมดไปพิจารณา และทำหน้าที่เฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองปฏิเสธการเข้าเมือง หรือคนที่ถูกเนรเทศจะอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว หากคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นประการใด คำสั่งดังกล่าวถือเป็นที่สุด

2) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกานั้น พอสรุปได้ดังนี้⁸

(1) การเดินทางเข้าสหรัฐอเมริกา ผู้ที่จะเดินทางเข้าจะต้องถือหนังสือเดินทาง หรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ถูกต้อง และยังคงสมบูรณ์อยู่ อีกทั้งจะต้องได้รับการตรวจลงตรา (Visa) (ในกรณีประเทศที่จะต้องได้รับการตรวจลงตรา) โดยแบ่งหนังสือเดินทางออกเป็น 3 ชนิดคือ

(1.1) หนังสือเดินทางบุคคลธรรมดา (Ordinary Passport)

(1.2) หนังสือเดินทางราชการ (Official Passport)

(1.3) หนังสือเดินทางทูต (Diplomatic Passport)

ส่วนการตรวจลงตรา (Visa) แบ่งเป็นรหัสย่อตั้งแต่ A-T แต่พอเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้⁹

⁷ เทพย์ ชีรจันทร์านนท์. (2515). *วิเคราะห์วิธีการและปัญหาของคนต่างด้าวในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 126.

⁸ สุเทพ ชรรณรักษ์, พล.ต.ต. (2540). *ปัญหาคนหลบหนีเข้าเมืองในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีคนหลบหนีเข้าเมืองชาวพม่า*. รายงานส่วนบุคคลหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 6 วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร. หน้า 46.

⁹ วัชรพล สว่างแผ้ว. *อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1*. หน้า 44.

- ประเภทนักท่องเที่ยว จะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกินหกเดือน
- ประเภทนักท่องเที่ยว หรือข้าราชการ อนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่

ราชการ

- ประเภทนักลงทุน จะอนุญาตให้อยู่ได้ 10 ปี
- ประเภทนักเรียน นักศึกษา รวมถึง โครงการแลกเปลี่ยน โดยแบ่งออกเป็น
 - (1) การเรียนตามธรรมดา จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาหลักสูตร
 - (2) โครงการแลกเปลี่ยน จะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกิน 1 ปี
 - (3) การเรียนตามหลักสูตรพิเศษ จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาหลักสูตร

- ประเภทเพื่อไปทำงาน โดยแบ่งออกเป็น

(1) ทำงานที่ใดก็ได้โดยนายจ้างเป็นผู้ขอ เช่น หมอ พยาบาล ผู้เขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะอนุญาตครั้งแรกให้ 3 ปี หลังจากนั้นจะขออนุญาตอยู่ต่อได้ปีต่อปี

- (2) ทำงานในบริษัทสาขา จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

ตามคำขอ

- ประเภทนักกีฬาและสันตนาการ แบ่งออกเป็น

- (1) นักกีฬา อนุญาตตามระยะเวลาที่แข่งขันกีฬา
- (2) โครงการทางวัฒนธรรม อนุญาตครั้งละไม่เกิน 30 วัน
- (3) แสดงภาพยนตร์ หรือ ละคร อนุญาตไม่เกิน 6 เดือน
- (4) นักค้นคว้าวิจัย จะอนุญาตไม่เกิน 3 ปี หากการค้นคว้าวิจัยไม่แล้วเสร็จ

สามารถขออยู่ต่อได้ปีต่อปี

- ประเภทนักบวช นักพรต จะอนุญาตให้อยู่ได้ครั้งละ 1 ปี จะพิจารณาให้อยู่ต่อได้ไม่เกิน 3 ปี แต่ถ้าอยู่ที่วัดที่สามารถขอถิ่นที่อยู่ได้ก็สามารถขออยู่ต่อได้

- ประเภทผู้ทำคุณความดี ให้กับสหรัฐอเมริกา โดยแบ่งออกเป็น

- (1) เพื่อไปเป็นพยานศาล ให้กับรัฐบาล จะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกิน 6 เดือน
- (2) เพื่อเป็นการป้องกันพยาน จะได้รับการพิจารณาให้มีถิ่นที่อยู่ใน

สหรัฐอเมริกาได้

ชื่อยกเว้นของประเทศที่ไม่ต้องรับการตรวจลงตรา (VISA)

บุคคลที่สามารถเข้าสหรัฐอเมริกาได้โดยมิต้องขอรับการตรวจลงตรา (VISA) จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติในกลุ่มประเทศ 28 ประเทศ เช่น ประเทศบรูไน สาธารณรัฐสิงคโปร์ หรือ ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น แต่จะต้องมีตั๋วเดินทางกลับ และจะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกิน 90 วัน¹⁰

ส่วนคุณลักษณะของบุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้าสหรัฐอเมริกานั้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ¹¹

(1) เป็นบุคคลต้องห้าม ณ ด้านตรวจคนเข้าเมืองขณะเดินทางเข้า เนื่องจากบุคคลดังกล่าวไม่มีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ยังสมบูรณ์และถูกต้องอยู่ หรือไม่ได้รับการตรวจลงตรากรณีเป็นบุคคลของสัญชาติที่ต้องได้รับการตรวจลงตรา (VISA) มาจากสถานทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศของคนต่างด้าวนั้นก่อน

(2) เป็นบุคคลต้องห้ามภายหลังเดินทางเข้าสหรัฐอเมริกาแล้ว และได้กระทำผิดกฎหมายของประเทศ หรือการอนุญาตให้อยู่ที่นั่นสิ้นสุดลง บุคคลดังกล่าวจึงมีลักษณะต้องห้ามและจะต้องเดินทางออกนอกสหรัฐอเมริกา

แต่การส่งบุคคลต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวนี้ หากจะเป็นเหตุให้บุคคลต่างด้าวนั้นมีอันตรายต่อชีวิต เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะต้องกักคนต่างด้าวไว้ในฐานะผู้อพยพ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้อพยพ (Asylum Office) มีหน้าที่รับคำร้องและพิจารณาคำร้องนั้น หากเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์ (B.I.A. หรือ Board of Immigration Appeal) และคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าวถือเป็นที่สุด

การเนรเทศหรือการส่งกลับของสหรัฐอเมริกานั้น มี 2 ลักษณะ¹²

- โดยเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางออกเอง และมีนายประกันเป็นเงินหนึ่งหมื่นห้าพันเหรียญสหรัฐต่อคน (จะได้รับคืนเมื่อบุคคลดังกล่าวเดินทางถึงประเทศตนแล้ว และบุคคลดังกล่าวนี้จะไม่สามารถเดินทางกลับไปยังสหรัฐอเมริกาได้ในเวลา 5 ปี

¹⁰ การพิจารณาขบวนการตรวจลงตรานั้น พิจารณาจากกลุ่มคนของประเทศนั้น ๆ ที่ขอรับการตรวจลงตราและถูกปฏิเสธ ไม่เกิน 15 เปอร์เซ็นต์ และเดินทางเข้าไปในสหรัฐอเมริกาแล้ว เดินทางกลับเกิน 98 เปอร์เซ็นต์.

¹¹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 5. หน้า 256.

¹² กองตรวจคนเข้าเมือง 2. (2537). *คู่มือแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานกองตรวจคนเข้าเมือง 2*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ. หน้า 125.

- โดยรัฐบาลของสหรัฐอเมริกาเสียค่าใช้จ่ายให้ เมื่อคำสั่งถึงที่สุดให้เนรเทศหรือส่งกลับจะมีเจ้าหน้าที่ควบคุมบุคคลดังกล่าว เพื่อส่งตัวไปยังประเทศของตน และบุคคลดังกล่าวนี้ จะไม่สามารถเดินทางกลับเข้าไปยังสหรัฐอเมริกาเป็นเวลา 15 ปี¹³

(2) การตรวจอนุญาตออกจากสหรัฐอเมริกา ขณะเดินทางออกนั้น ไม่มีการตรวจหนังสือเดินทาง โดยมอบหมายให้แต่ละสายการบินที่เป็นผู้นำผู้โดยสารออกนั้นบันทึกข้อมูลการเดินทางออกของบุคคลนั้นเข้าในระบบคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมข้อมูลการเดินทางเข้า-ออก ประเทศซึ่งรัฐบาลของสหรัฐอเมริกานั้นเห็นว่าเป็นการเสี่ยงประมาณและบุคคลากร โดยเปล่าประโยชน์ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวประสงค์จะเดินทางออกนอกประเทศอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นแต่อย่างใดในการตรวจบุคคลดังกล่าวนั้น และในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่รัฐบาลหรือทางราชการต้องการตัวหรือต้องจับกุม ก็เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ โดยตรงที่จะต้องทำการสืบสวนจับกุมบุคคลนั้นก่อนเดินทางออกนอกประเทศอยู่แล้ว สหรัฐอเมริกานั้นถือว่าเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองนั้นเป็นผู้บังคับใช้เฉพาะกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติเท่านั้น

(3) การขอมิถินที่อยู่และสัญชาติ คนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะขอมิถินที่อยู่และสัญชาติของสหรัฐอเมริกานั้น แบ่งออกได้ดังนี้

(3.1) ต้องเป็นญาติของผู้มีสัญชาติหรือมีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา มีบัตรประจำตัวของคนต่างด้าว เช่น เป็นคู่สมรส บุตรซึ่งมีอายุไม่เกิน 21 ปี (รวมถึงบุตรบุญธรรม) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

(3.2) ต้องเป็นผู้ที่เข้าไปทำงาน โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยนายจ้างเป็นผู้ขอให้รวมถึงเป็นนักกีฬาทีมชาติให้แก่สหรัฐอเมริกาด้วย

(3.3) กรณีพิเศษ เช่น วิชาลตเตอร์ ผู้ที่ต้องการขอวีซ่า ดังกล่าวจะต้องเขียนใบสมัคร ไปที่ศูนย์วีซ่าสำนักงานใหญ่ โดยจะอนุญาตให้ปีละประมาณ 20,000 คน หรือ พวกที่ให้ความช่วยเหลือสหรัฐอเมริกา เช่น เคยทำงานให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกา ทำคดีให้กับรัฐบาล หรือเป็นพยานในคดีอาญาให้กับรัฐบาลจนสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้

คนที่มิถินที่อยู่ในสหรัฐอเมริการอบ 5 ปี สามารถขอสัญชาติได้ โดยยื่นคำขอแปลงสัญชาติที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อพิจารณาคำขอ แต่ศาลยุติธรรมนั้นจะต้องเป็นผู้ออก

¹³ ในสหรัฐอเมริกานั้นมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง คือ ถ้าเป็นการลักลอบบุคคลที่เป็นสมาชิกของครอบครัวที่มีภูมิถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกานั้น จะเนรเทศบุคคลดังกล่าวกลับไม่ได้ เนื่องจากรัฐบาลของสหรัฐอเมริกานั้นกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางการรวมตัวกันของครอบครัวนั้นไม่ได้ โดยจะต้องอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวทำงานในสหรัฐอเมริกาได้ และจะต้องไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองภายในระยะเวลา 3 เดือน ถึง 6 เดือน.

คำสั่งให้บุคคลต่างด้าวผู้ใดเป็นผู้มีสัญชาติอเมริกัน โดยมีประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งคือ ผู้ที่ขอแปลงสัญชาตินั้นจะต้องกล่าวขอสถานะสัญชาติเดิมต่อศาลด้วย

(3.4) หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะจะต้องนำบุคคลต้องห้ามเข้าสหรัฐอเมริกา ออกไปนอกประเทศโดยยานพาหนะดังกล่าว โดยไม่มีเงื่อนไขอย่างใด ๆ ทั้งสิ้น

ปัจจุบันนี้ตามกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติของสหรัฐอเมริกานั้น นอกจากจะกำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าเมือง (Prohibited persons) แล้วยังได้กำหนดจำนวนคนเข้าเมืองสัญชาติต่าง ๆ แต่ละปีไว้เป็นการถาวรจนกว่ากฎหมายจะเปลี่ยนแปลงใหม่ คนต่างด้าวที่เข้าไปยังสหรัฐอเมริกานั้น นอกจากจะต้องเอาหนังสือเดินทางของตนไปให้กงสุลอเมริกาประจำประเทศที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ ตรวจสอบและตรวจสอบภูมิหลัง (Background screening) ของคนต่างด้าวก่อนตรวจลงตรา (Visa) เสียก่อนว่า เคยมีพฤติกรรมหรือลักษณะต้องห้ามมิให้เข้าประเทศอย่างไรบ้าง¹⁴ พร้อมกันนี้ผู้ขอรับการตรวจลงตรา จะต้องส่งเอกสารธนาคารค้ำประกันจำนวนไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท (Bank guarantee) ไปมอบให้เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นประกันว่าหากได้รับการตรวจลงตรา และไปถึงสหรัฐอเมริกาแล้ว หากคนต่างด้าวนั้นมีความจำเป็นจะต้องถูกทางการส่งตัวกลับประเทศเพราะกระทำความผิดขึ้นเองก็ดีหรือระหว่างอยู่ในสหรัฐอเมริกาแล้ว ไม่มีรายจ่ายเพียงพอจะได้ใช้เงินที่ธนาคารค้ำประกันนี้ส่งตัวกลับประเทศของคนต่างด้าวนั้น เจ้าหน้าที่กงสุลจึงจะทำการตรวจลงตราให้

สำหรับคนต่างด้าวที่ขอเป็นคนเข้าเมืองแต่ละสัญชาติเพื่อไปอาศัยและตั้งถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา มีประกาศโควต้าประจำปีของแต่ละสัญชาติไว้แล้ว หากคนต่างด้าวคนใดไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้วและโควต้าของแต่ละสัญชาติยังมีเหลืออยู่ กรมตรวจคนเข้าเมืองก็จะแจ้งให้กงสุลอเมริกาประจำแต่ละประเทศนั้นทราบโดยเร็วว่าคงเหลือโควต้าสัญชาติต่าง ๆ เท่าใดเพื่อสถานกงสุลจะได้ประทับตรวจลงตราให้เข้าประเทศและออกหนังสืออนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองกับมอบหลักฐานการตรวจโรคกับฟิล์มเอ็กซเรย์ให้คนต่างด้าวถือไปยื่นต่อเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองกับแพทย์ตรวจคนเข้าเมืองต่อไป

¹⁴ เช่น อาจติดต่อสอบถามจากตำรวจท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลและพร้อมกันนั้นอาจให้เจ้าหน้าที่สืบสวนของสถานทูตไปสืบสวนภูมิหลังของผู้รับการตรวจลงตราว่ามีลักษณะเข้าหลักเกณฑ์เป็นบุคคลต้องห้ามหรือไม่ และพร้อมกันนั้นคนต่างด้าวที่ไปขอรับการตรวจลงตราเข้าประเทศทุกคนจะต้องไปให้แพทย์ตามโรงพยาบาลของรัฐบาลผู้ซึ่งสถานทูตตกลงไว้ก่อน ให้ตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อกามโรคและเชื้ออื่น ๆ กับตรวจปัสสาวะหาเชื้อกามโรค (Venereal disease) อีกทั้งถ่ายเอ็กซเรย์ปอดว่าเป็นวัณโรคหรือโรคใดเกี่ยวกับปอดหรือไม่ ประกอบกับการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสถานทูตหรือฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลหรือตำรวจท้องที่ที่ไม่มีคดีต้องห้ามมิให้เข้าเมืองแล้ว.

การอนุญาตให้คนต่างด้าวแต่ละสัญชาติเป็นคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกา นั้นได้พิจารณาอนุญาต ดังนี้ 50% แรกของคนต่างด้าวตามโควต้าสหรัฐอเมริกา แต่ละสัญชาติจะให้แก่ช่างฝีมือ (Skilled labour) หรือผู้ได้รับการศึกษาสูง และอีก 50% กำหนดให้ญาติสนิทของคนสัญชาติอเมริกัน¹⁵ บุคคลเหล่านี้เจ้าหน้าที่สถานกงสุลอเมริกันซึ่งทำหน้าที่แทนกรมตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา จะเป็นผู้พิจารณาแล้วอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมือง ออกเอกสารอนุญาตเป็นคนเข้าเมืองให้ต่อไป สิ่งที่น่าเป็นข้อสังเกตว่า กรมตรวจคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกาได้ทำความตกลงและประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศ (State Department) ให้กงสุลอเมริกันประจำประเทศต่าง ๆ ทำหน้าที่พิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเป็นคนเข้าเมืองตลอดมา และมีเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจากสหรัฐอเมริกามาประจำสถานทูตหรือสถานกงสุลอเมริกัน ทำหน้าที่พิจารณาให้คำปรึกษาแก่สถานทูตหรือสถานกงสุลอเมริกันอยู่ด้วย เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมืองขึ้น เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประจำสถานกงสุลหรือสถานทูตอเมริกันจะเป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นให้กงสุลหรือทูตทราบ เป็นการป้องกันการผิดพลาดทางวิชาการได้เป็นอย่างดี และเป็นการประสานงานระหว่างกระทรวงยุติธรรมเจ้าสังกัดของกรมตรวจคนเข้าเมืองกับกระทรวงการต่างประเทศเป็นอย่างดี และป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดจากการพิจารณาอนุญาตให้เป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองจากประเทศต่าง ๆ เข้าไปอยู่ในสหรัฐอเมริกาได้เป็นอย่างดีด้วย ทั้งนี้หมายความว่า หากเกิดไม่ถูกต้องขึ้นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาอนุญาตมีตัวตนอยู่จะปิดความรับผิดชอบให้พ้นตัวไม่ได้

ส่วนการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวที่ขอเข้าไปทำธุรกิจ หรือศึกษาเล่าเรียน หรือท่องเที่ยวเป็นการชั่วคราวนั้น คนต่างด้าวจะต้องให้แพทย์ตรวจและออกเอกสารรับรองการไม่เป็นโรค โดยตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ และอื่น ๆ กับถ่ายภาพเอ็กซเรย์ปอดส่งกงสุลอเมริกันแล้ว กงสุลอเมริกันจึงจะทำการตรวจลงตราให้ แล้วคนต่างด้าวจึงนำหนังสือเดินทางพร้อมเอกสารการตรวจโรคกับฟิล์มเอ็กซเรย์ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกาทำการตรวจ เมื่อไปถึงด่านตรวจคนเข้าเมือง เมื่อได้ตรวจสอบเอกสารดังกล่าวแล้วเห็นว่าถูกต้องจึงประทับตราอนุญาตให้อยู่ชั่วคราวพร้อมระยะเวลาที่อนุญาตลงไปในหนังสือเดินทาง ซึ่งคนต่างด้าวจะสามารถอยู่ได้ภายในกำหนดเวลาที่อนุญาตไว้ในหนังสือเดินทางและต้องไปอยู่ที่สถานที่ที่ระบุไว้ในบัตรขาเข้า (Disembarkation card) ตอนเข้าไปถึงสหรัฐอเมริกาหากย้ายที่อยู่ระหว่างอยู่ในสหรัฐอเมริกา ก็ไปแจ้งต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ในเมืองนั้น ๆ หรือแจ้งกับสำนักงานไปรษณีย์ทุกแห่งในสหรัฐอเมริกา โดยกรอกแบบฟอร์มยื่นต่อเจ้าพนักงานไปรษณีย์ กับหนังสือเดินทางเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและหากตรวจถูกต้องแล้ว นายไปรษณีย์จะรับแบบรายงานแจ้งที่อยู่ระหว่างเดือนมกราคม

¹⁵ อาจเป็นคนที่ได้รับการแปลงสัญชาติ หรือคนสัญชาติอเมริกันโดยกำเนิดแต่ญาติสนิทซึ่งเป็นคนต่างด้าวอาศัยอยู่ในต่างประเทศก็ได้ หรือญาติสนิทของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองแล้วก็ได้.

ของปีนั้นไว้ ส่วนหนังสือเดินทางก็คืนแก่คนต่างด้าวไป หากคนต่างด้าวพักที่โรงแรม เจ้าของโรงแรมจะต้องกรอกในบัตรของโรงแรม ซึ่งมีรายการ ชื่อ อายุ สัญชาติ หนังสือเดินทางและการอนุญาตของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา ไว้ว่าอนุญาต ณ ที่ใด เจ้าของหนังสือเดินทางซึ่งเป็นผู้เข้าพักอาศัยโรงแรมจะเป็นผู้เซ็นชื่อรับรองรายการในบัตรเข้าพักโรงแรม ส่วนหนังสือเดินทางนั้นเจ้าหน้าที่โรงแรมตรวจดูแล้วก็คืนให้ เมื่อเจ้าหน้าที่โรงแรมรับบัตรเข้าพักอาศัยและลงหลักฐานในบัญชีโรงแรมแล้วเจ้าหน้าที่โรงแรมจะคัดสำเนาผู้เข้าพักโรงแรมแต่ละคนส่งสถานีตำรวจท้องที่ที่โรงแรมนั้นอยู่ทุกวัน เพื่อทราบความเคลื่อนไหวของผู้เข้าพักอาศัยโรงแรมทุกคน ทั้งนี้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศที่อาจเกิดจากการกระทำของคนต่างด้าวหรือผู้เข้าพักอาศัยโรงแรม

3) หลักเกณฑ์การขอมีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา

สำหรับหลักเกณฑ์การขอมีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา (Green Card) นั้น คนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะยื่นคำขอมีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา แบ่งเป็น 8 ประเภท คือ¹⁶

- (1) ประเภททางความสัมพันธ์ในครอบครัว (Green Card through Family)
- (2) ประเภทเข้ามาเพื่อการทำงาน (Green Card through Employment)
- (3) ประเภทเป็นคนต่างด้าวในกรณีพิเศษ (Green Card as a Special Immigrant)
- (4) ประเภทผ่านทางสถานะผู้ลี้ภัย (Asylee Status) หรือสถานะผู้ลี้ภัย (Refugee Status)
- (5) ประเภทสำหรับผู้ที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์และเหยื่ออาชญากรรม (Green Card for Human Trafficking and Crime Victims)
- (6) ประเภทสำหรับผู้ที่เป็นเหยื่อของการทารุณกรรม (Green Card for Victims of Abuse)
- (7) ประเภทอื่น ๆ (Green Card through Other Categories)
- (8) ประเภทผ่านการลงทะเบียน (Green Card through Registry)

ซึ่งผู้ยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาจะต้องมีคุณสมบัติในแต่ละประเภท ดังนี้

(1) ประเภททางความสัมพันธ์ในครอบครัว

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาประเภททางความสัมพันธ์ในครอบครัว (Green Card through Family) จะต้องมีคุณสมบัติในแต่ละลักษณะ ดังนี้

- (1.1) ผ่านความสัมพันธ์ทางตรงกับบุคคลในครอบครัวผู้มีสัญชาติอเมริกัน (American Citizen) ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

¹⁶ David Weissbrodt. Supra note 2. p. 35.

(1.1.1) มีคู่สมรส¹⁷ เป็นผู้มีสัญชาติอเมริกัน

(1.1.2) เป็นบุตร¹⁸ ของผู้มีสัญชาติอเมริกันที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี

(1.1.3) เป็นบิดา หรือมารดา¹⁹ ของผู้มีสัญชาติอเมริกันที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

(1.2) ผ่านความสัมพันธ์ทางอื่นกับบุคคลในครอบครัวผู้มีสัญชาติอเมริกันหรือบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกาแล้ว ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(1.2.1) ผ่านความสัมพันธ์ทางอื่นกับบุคคลในครอบครัวผู้มีสัญชาติอเมริกัน ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- เป็นบุตรที่ยังไม่สมรสของผู้มีสัญชาติอเมริกันที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี

- สมรสกับบุตรของผู้มีสัญชาติอเมริกัน

- เป็นพี่น้องกับผู้มีสัญชาติอเมริกันที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

(1.2.2) ผ่านทางความสัมพันธ์ในครอบครัวกับบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกาแล้ว ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- เป็นคู่สมรสกับบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกาแล้ว

- เป็นบุตรที่ยังไม่สมรสที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ของบุคคลผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาแล้ว

- เป็นบุตรที่ยังไม่สมรสของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกาแล้วที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปี ขึ้นไป

(1.3) เป็นคู่หมั้นของผู้มีสัญชาติอเมริกันหรือคู่หมั้นของบุตรของผู้มีสัญชาติอเมริกัน ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(1.3.1) บุคคลผู้ที่ได้รับอนุญาตให้หมั้นกับผู้มีสัญชาติอเมริกัน (K-1 nonimmigrant)²⁰

¹⁷ ต้องเป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายของสหรัฐอเมริกา.

¹⁸ บุตร หมายถึงบุตร โดยหลักสายโลหิต และบุตร โดยชอบด้วยกฎหมาย.

¹⁹ ต้องเป็นบิดาหรือมารดาโดยหลักสายโลหิตและโดยชอบด้วยกฎหมาย.

²⁰ A K-1 visa is a visa issued to the fiancé or fiancée of a United States citizen to enter the United States. A K-1 visa requires a foreigner to marry his or her U.S. citizen petitioner within 90 days of entry, or depart the United States. Once the couple marries, the foreign citizen can adjust status to become a lawful permanent resident of the United States (Green Card holder). Although a K-1 visa is legally classified as a non-immigrant visa, it usually

(1.3.2) บุคคลผู้ที่ได้รับอนุญาตให้หมั้นกับบุตรของผู้มีสัญชาติอเมริกัน (K-2 nonimmigrant)²¹

(1.4) เป็นภรรยาหม้าย หรือสามีหม้ายของผู้มีสัญชาติอเมริกัน ต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ในขณะที่บุคคลผู้มีสัญชาติอเมริกันถึงแก่ความตาย

(1.5) คู่สมรส บุตร หรือบิดา มารดาที่ถูกทารุณกรรม ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1.5.1) คู่สมรสของผู้มีสัญชาติอเมริกัน หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกาที่ถูกทารุณกรรม

(1.5.2) บุตรที่ยังไม่สมรสและมีอายุต่ำกว่า 21 ปี ของผู้มีสัญชาติอเมริกัน หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกาที่ถูกทารุณกรรม

(1.5.3) บิดาหรือมารดาของผู้มีสัญชาติอเมริกัน

(2) ประเภทเข้ามาเพื่อการทำงาน

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาประเภทเข้ามาเพื่อการทำงาน (Green Card through Employment) จะต้องมีคุณสมบัติในแต่ละลักษณะ ดังนี้

(2.1) แรงงานอพยพ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(2.1.1) เป็นแรงงานอพยพที่มีทักษะเป็นที่ต้องการในลำดับแรก กล่าวคือ

- มีความสามารถเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ (Extraordinary ability) ในด้าน วิทยาศาสตร์ ศิลปะ การศึกษาธุรกิจ หรือกรีฑา หรือ

- เป็นศาสตราจารย์หรือนักวิจัยที่โดดเด่น หรือ

- เป็นผู้จัดการหรือผู้บริหารระดับสูงที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

(2.1.2) เป็นแรงงานอพยพที่มีทักษะเป็นที่ต้องการในลำดับที่สอง กล่าวคือ

- เป็นสมาชิกของวิชาชีพที่กำหนดให้มีปริญญาขั้นสูง หรือ

- มีความสามารถพิเศษ (Exceptional) ในด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะ หรือ

ธุรกิจ หรือ

- กำลังแสวงหาการสละสิทธิ์ในผลประโยชน์ระดับประเทศ

(2.1.3) เป็นแรงงานอพยพที่มีทักษะเป็นที่ต้องการในลำดับที่สาม กล่าวคือ

leads to important immigration benefits and is therefore often processed by the Immigrant Visa section of United States embassies and consulates worldwide.

²¹ The K-2 nonimmigrant visa allows the child (ren) of a K-1 fiancé(e) visa holder to enter into the U.S. and await the availability of an immigrant visa.

- เป็นคนงานที่มีทักษะ²² หรือ
- มีความเชี่ยวชาญในระดับมืออาชีพ²³ หรือ
- เป็นแรงงานที่ไม่มีความชำนาญ²⁴

(2.2) อาชีพทางการแพทย์ ต้องมีคุณสมบัติ คือ ต้องเป็นแพทย์ที่ยินยอมที่จะทำงานเต็มเวลาในการปฏิบัติงานทางคลินิกในพื้นที่และในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ และต้องมีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดคุณสมบัติอื่น ๆ

(2.3) ผู้พวยพที่เป็นนักลงทุน ต้องมีคุณสมบัติ คือ ลงทุน หรือร่วมลงทุนเป็นเงินตั้งแต่ 1 ล้านดอลลาร์ขึ้นไป (หรือลงทุนในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นเงินตั้งแต่ 500,000 ดอลลาร์ ขึ้นไป) ในกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ที่สามารถสร้างงานเต็มเวลาให้พนักงานที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

(3) ประเภทเป็นคนต่างด้าวในกรณีพิเศษ

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาประเภทเข้ามาในกรณีพิเศษ (Green Card as a Special Immigrant) จะต้องมีคุณสมบัติในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(3.1) เป็นผู้เผยแพร่ศาสนา ต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นสมาชิกของศาสนาที่เข้ามาในสหรัฐอเมริกาเพื่อทำงานให้กับองค์กรศาสนาที่ไม่หวังผลกำไร

(3.2) เป็นเยาวชนผู้พวยพในกรณีพิเศษ ต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นเยาวชนที่ถูกทารุณกรรม ถูกทอดทิ้ง หรือถูกละเลยจากผู้ปกครอง และต้องได้รับสถานะ SIJ (Special Immigrant Juvenile)²⁵

²² คนงานที่มีทักษะ หมายถึง ต้องได้รับการฝึกอบรมมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 2 ปี.

²³ แรงงานที่มีความเชี่ยวชาญในระดับมืออาชีพ หมายถึง งานนั้นต้องกำหนดระดับการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรีในสหรัฐอเมริกาหรือเทียบเท่าในต่างประเทศและเป็นสมาชิกของวิชาชีพนั้น.

²⁴ แรงงานที่ไม่มีความชำนาญ หมายถึง แรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมไม่ถึง 2 ปี หรือมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 2 ปี.

²⁵ SIJ status is designed for non-U.S. citizen children in the United States who do not have permanent residence and have been abused, neglected or abandoned by one or both parents. For a child to be eligible, a U.S. state juvenile court must: make the child dependent on the court (or place the child under the legal custody of a state agency or other individual appointed by the state); declare that the child cannot be reunited with one or both of his or her parents due to abuse, abandonment or neglect; and declare that it is not in the best interests of the child to be returned to his country of citizenship. (The term “juvenile court” is a court located in the United States

(3.3) เป็นชาวอิรัก หรืออัฟกานิสถาน ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(3.3.1) เป็นชาวอิรัก หรือชาวอัฟกานิสถานที่ทำงานเป็นล่ามให้กับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

(3.3.2) เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่อยู่ในประเทศอิรัก ตั้งแต่ วันที่ 20 มีนาคม 2546 เป็นต้นมา โดยทำงานมาไม่น้อยกว่า 1 ปี

(3.3.3) เป็นเจ้าหน้าที่ชาวอัฟกานิสถานที่ทำงานให้กองกำลังสนับสนุนความมั่นคงระหว่างประเทศ (International Security Assistance Force: ISAF)

(3.4) ผู้สื่อข่าวระหว่างประเทศ ต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้เข้ามาปฏิบัติงานในสหรัฐอเมริกาในฐานะสมาชิกของสื่อ

(3.5) เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่หรือสมาชิกในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ขององค์การ NATO – 6²⁶ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

(3.5.1) เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือ NATO ที่เกษียณอายุแล้ว หรือสมาชิกในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือ NATO ที่เกษียณอายุแล้ว

(3.5.2) ยื่นขอมิติที่อยู๋ถาวรในสหรัฐอเมริกา (Green Card) ผ่านทางช่องทางอื่น นอกเหนือจากประเภททางการทูต

(4) ประเภทผ่านทางสถานะผู้ลี้ภัย หรือสถานะผู้ลี้ภัย

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาประเภทผ่านทางสถานะผู้ลี้ภัย (Asylee Status) หรือสถานะผู้ลี้ภัย (Refugee Status) จะต้องมีคุณสมบัติในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(4.1) กรณียื่นคำขอผ่านทางสถานะผู้ลี้ภัย (Asylee Status) จะต้องมีคุณสมบัติ คือ ได้รับการรับรองสถานะผู้ลี้ภัยอย่างถูกต้องตามกฎหมายมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

(4.2) กรณียื่นคำขอผ่านทางสถานะผู้ลี้ภัย (Refugee Status) จะต้องมีคุณสมบัติ คือ ได้รับการอนุญาตให้เข้าสหรัฐอเมริกาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

(5) ประเภทสำหรับผู้ที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์และเหยื่ออาชญากรรม

having jurisdiction under state law to make judicial determinations about the custody and care of juveniles. The exact name of juvenile courts can differ from state to state.).

²⁶ องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization: NATO) เป็นพันธมิตรทางทหารระหว่างรัฐบาล ก่อตั้งเมื่อวันที่ 4 เมษายน ค.ศ. 1949 ปัจจุบันมีสมาชิก 29 ประเทศ มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม.

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาประเภทสำหรับผู้ที่เป็ยเหยื่อการค้ำมนุษย์และเหยื่ออาชญากรรม (Green Card for Human Trafficking and Crime Victims) จะต้องมึคุณสมบัติในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(5.1) กรณีผู้ที่เป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์ (Human Trafficking) จะต้องมึคุณสมบัติคือ ในปัจจุบันได้รับวีซ่าชั่วคราวประเภท T (T nonimmigrant visa)²⁷

(5.2) กรณีผู้ที่เป็นเหยื่ออาชญากรรม (Crime Victims) จะต้องมึคุณสมบัติคือ ในปัจจุบันได้รับวีซ่าชั่วคราวประเภท U (U nonimmigrant visa)²⁸

(6) ประเภทสำหรับผู้ที่เป็ยเหยื่อของการทารุณกรรม (Green Card for Victims of Abuse)

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาประเภทสำหรับผู้ที่เป็ยเหยื่อของการทารุณกรรม (Green Card Victims of Abuse) จะต้องมึคุณสมบัติในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(6.1) คู่สมรส เด็ก หรือบิดามารดาที่ถูกทารุณกรรม (An abused spouse, child, or parent) จะต้องมึคุณสมบัติคือ

(6.1.1) ผู้ที่ถูกทารุณกรรมโดยคู่สมรสที่มีสัญชาติอเมริกัน หรือคู่สมรสที่ได้รับอนุญาตให้มึถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกา (Lawful permanent resident)

(6.1.2) เด็กที่ยังไม่แต่งงานและมีอายุต่ำกว่า 21 ปี ที่ถูกทารุณโดยผู้มีสัญชาติอเมริกัน หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มึถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกา (Lawful permanent resident)

(6.1.3) ถูกทารุณโดยบิดา หรือบิดา มารดา ที่มีสัญชาติอเมริกัน

(6.2) เยาวชนในกรณีพิเศษ (Special Immigrant Juvenile) จะต้องมึคุณสมบัติคือ เป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรม ถูกทอดทิ้ง หรือถูกละเลยจากผู้ปกครอง และเป็นผู้ที่ได้รับสถานะ SIJ (Special Immigrant Juvenile)

²⁷ A T visa is a type of visa allowing certain victims of human trafficking and immediate family members to remain and work temporarily in the United States, typically if they agree to assist law enforcement in testifying against the perpetrators.

²⁸ The U visa is a United States nonimmigrant visa which is set aside for victims of crimes (and their immediate family members) who have suffered substantial mental or physical abuse and are willing to assist law enforcement and government officials in the investigation or prosecution of the criminal activity. It permits such victims to enter or remain in the US when they might not otherwise be able to do so.

(6.3) คู่สมรสหรือบุตรชาวคิวบาที่เป็นเหยื่อการทารุณกรรมอย่างโหดร้าย ภายใต้รัฐบัญญัติการปรับเปลี่ยนคิวบา (Cuban Adjustment Act) จะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นคู่สมรสหรือบุตรของบุคคลผู้มีเชื้อสายคิวบาหรือบุคคลที่มีสัญชาติคิวบา

(6.4) คู่สมรสหรือเด็กชาวเฮติที่เป็นเหยื่อการทารุณกรรมอย่างโหดร้าย ภายใต้รัฐบัญญัติความเป็นผู้อพยพ (Haitian Refugee Immigrant Fairness Act : HRIFA)

(7) ประเภทอื่น ๆ

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาประเภทอื่น ๆ (Green Card through Other Categories) นอกเหนือจากประเภทที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะต้องมีคุณสมบัติในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(7.1) โครงการวีซ่าผู้อพยพ (Diversity Immigrant Visa Program)²⁹ จะต้องมีคุณสมบัติ คือ ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับวีซ่าหลากหลาย (Diversity visa) จากกระทรวงการต่างประเทศ

(7.2) รัฐบัญญัติการปรับเปลี่ยนคิวบา (Cuban Adjustment Act) จะต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

(7.2.1) เป็นคนที่มีเชื้อสายคิวบา หรือมีสัญชาติคิวบา หรือ

(7.2.2) เป็นคู่สมรสหรือบุตรของคนที่มีเชื้อสายคิวบา หรือเป็นคู่สมรสหรือบุตรของคนสัญชาติคิวบา

(7.3) คู่สมรสหรือเด็กชาวคิวบาที่เป็นเหยื่อการทารุณกรรมอย่างโหดร้าย ภายใต้รัฐบัญญัติการปรับเปลี่ยนคิวบา (Cuban Adjustment Act) จะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นคู่สมรสหรือบุตรของบุคคลผู้มีเชื้อสายคิวบาหรือบุคคลที่มีสัญชาติคิวบา

(7.4) กรณีสถานะที่ขึ้นอยู่กับพระราชบัญญัติด้านคนเข้าเมืองของผู้ลี้ภัยชาวเฮติ (Dependent status under the HRIFA) จะต้องมีคุณสมบัติคือ เป็นคู่สมรสหรือบุตรของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกาอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่มีสถานะการอนุญาตขึ้นอยู่กับรัฐบัญญัติความยุติธรรมด้านคนเข้าเมืองของผู้ลี้ภัยชาวเฮติ (Haitian Refugee Immigration Fairness Act: HRIFA)

(7.5) คู่สมรสหรือบุตรชาวคิวบาที่เป็นเหยื่อการทารุณกรรมอย่างโหดร้าย ภายใต้รัฐบัญญัติด้านคนเข้าเมืองของผู้ลี้ภัยชาวเฮติ (Haitian Refugee Immigration Fairness Act: HRIFA) จะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นคู่สมรสหรือบุตรของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกา

²⁹ The Diversity Immigrant Visa program, also known as the green card lottery, is a United States government lottery program for receiving a United States Permanent Resident Card. The Immigration Act of 1990 established the current and permanent Diversity Visa (DV) program.

อย่างถูกต้องตามกฎหมายที่มีสถานภาพการอนุญาตขึ้นอยู่กับรัฐบัญญัติความยุติธรรมด้านคนเข้าเมืองของผู้ลี้ภัยชาวเฮติ (Haitian Refugee Immigration Fairness Act: HRIFA) ซึ่งคู่สมรสหรือบุตรของผู้นั้น ได้ถูกทารุณกรรมอย่างโหดร้าย

(7.6) กรณีตามรัฐบัญญัติการปรับเปลี่ยนทัณฑ์บนอินโดจีน 2000 (Indochinese Parole Adjustment Act of 2000) จะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นเป็นชาวพื้นเมืองหรือพลเมืองของประเทศเวียดนาม กัมพูชา หรือลาว ซึ่งได้รับทัณฑ์บนอยู่ในสหรัฐฯ ในหรือก่อนวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2540 กรณีจากประเทศเวียดนามอยู่ภายใต้โครงการออกจากประเทศตามส่งค่ายผู้ลี้ภัยในเอเชียตะวันออก หรือกรณีค่ายผู้พลัดถิ่น โดย UNHCR³⁰ ในประเทศไทย

(7.7) กรณีถูกครึ่งอเมริกัน-อินเดียที่เกิดในประเทศแคนาดา (American Indian born in Canada) จะต้องมีคุณสมบัติคือ มีสายเลือดอเมริกัน-อินเดียเกินร้อยละ 50 ขึ้นไป และเกิดในประเทศแคนาดา

(7.8) บุคคลที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ทางการทูตต่างชาติในสหรัฐอเมริกา (Person born in the United State to a foreign diplomat) จะต้องมีคุณสมบัติ คือ ได้เกิดในช่วงเวลาที่เจ้าหน้าที่ทางการทูตของต่างประเทศปฏิบัติหน้าที่ในสหรัฐอเมริกา

(7.9) นักการทูตตามมาตรา 13³¹ ต้องมีคุณสมบัติ คือ เคยประจำการที่สหรัฐอเมริกา ในฐานะทูตต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงและไม่สามารถกลับบ้านได้

(8) ประเภทผ่านการลงทะเบียน

คนต่างด้าวจะสามารถยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาประเภทผ่านการลงทะเบียน (Green Card through Registry) ได้ ในกรณีที่คนต่างด้าวนั้นได้อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องในสหรัฐอเมริกามาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1972 เป็นต้นมา

³⁰ ข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees: UNHCR) เป็นองค์การที่บริหารกิจการหน้าที่จาก UNRRA: United Nations Relief and Rehabilitation Administration ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2486 โดยแฟรงกลิน ดี. รูสเวลต์ ประธานาธิบดีคนที่ 32 ของสหรัฐอเมริกา ทำหน้าที่ช่วยเหลือการกลับถิ่นฐานเดิมของผู้ลี้ภัยจำนวนกว่า 8 ล้านคน ซึ่งเกิดจากการสู้รบในสงครามโลกครั้งที่ 2 มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2493 โดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ การกิจหลักคือ การปกป้องและสนับสนุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกับผู้ลี้ภัยทั่วโลก ตามข้อเรียกร้องของรัฐบาลในแต่ละประเทศหรือข้อเรียกร้องของสหประชาชาติ นอกจากนี้ สำนักงานฯ ยังมีหน้าที่สำคัญในการส่งผู้ลี้ภัยกลับประเทศต้นทางหรือ ประเทศที่สามเพื่อตั้งถิ่นฐานใหม่.

³¹ Section 13 of the Immigration and Nationality Act (INA) of September 11, 1957 was created by Congress to allow individuals who entered the United States under diplomatic status to obtain a green card (permanent residence).

เมื่อคนต่างด้าวที่ยื่นคำขอในแต่ละประเภทที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหรัฐอเมริกา (Green Card) แล้ว บุคคลดังกล่าวจะมีสิทธิอยู่อาศัยในสหรัฐอเมริกาอย่างถูกกฎหมายได้เป็นเวลา 10 ปี ซึ่งหากครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว บุคคลนั้นสามารถยื่นคำขอต่ออายุกรีนการ์ดเพื่ออยู่อาศัยในสหรัฐอเมริกาได้อีก โดยสามารถยื่นคำขอต่ออายุได้ล่วงหน้าอย่างน้อย 6 เดือนก่อนที่จะครบกำหนดระยะเวลาหมดอายุ โดยจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกากำหนดไว้

3.1.2 กฎหมายคนเข้าเมืองของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ในช่วงต้น ค.ศ. 1900 คนต่างด้าวสามารถเดินทางเข้าออกสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้โดยเสรี โดยได้รับอิทธิพลทางกฎหมายคนเข้าเมืองของประเทศอังกฤษ เนื่องจากสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศมาเลเซียเคยเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ โดยสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้กำหนดให้มีหน่วยงานระดับกรมเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมคนต่างด้าวเข้าเมือง จนกระทั่ง ค.ศ. 1932 ประเทศอังกฤษได้เริ่มควบคุมคนต่างด้าวเข้าเมือง โดยการออกพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (Immigration Act, 1932)³² ขึ้นใช้บังคับในสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย การควบคุมคนต่างด้าวเข้าเมืองของสาธารณรัฐสิงคโปร์สมัยประเทศอังกฤษปกครองได้กำหนดลักษณะคนต่างด้าวต้องห้ามมิให้เข้าประเทศไว้เช่นเดียวกัน โดยไม่ว่าคนต่างด้าวจะเข้ามาอาศัยตั้งถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้นเป็นประจำหรือจะมาเพียงชั่วคราว หากปรากฏว่าลักษณะต้องห้ามตามข้อใดข้อหนึ่งแล้ว เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะไม่อนุญาตให้เข้า และจะสั่งให้ผู้ควบคุมพาหนะที่นำคนต่างด้าวที่เป็นบุคคลต้องห้ามเข้ามานำตัวบุคคลต่างด้าวกลับออกไป ส่วนคนต่างด้าวที่ไม่ต้องด้วยลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและประสงค์จะอาศัยตั้งถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์เมื่อได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองแล้วก็ต้องขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่โดยต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมคนละ 5 เหรียญสิงคโปร์ แล้วคนต่างด้าวจะต้องรับบัตรประจำตัวคนต่างด้าวจากเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองด้วยโดยไม่ต้องเสียค่าบัตรประจำตัวคนต่างด้าวแต่อย่างใด เมื่อคนต่างด้าวจะย้ายที่อยู่ในระหว่างพำนักอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ก็ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและตำรวจท้องที่³³

ใน ค.ศ. 1952 ค.ศ. 1953 และ ค.ศ. 1959 ได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับคนเข้าเมืองขึ้น โดยได้บัญญัติว่าจะต้องเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์เท่านั้นที่จะเดินทางเข้าออกสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้ และไม่ใช้ระบบโควตาที่จะกำหนดจำนวนคนต่างด้าวเข้าเมืองเหมือนอย่างสหรัฐอเมริกา แต่จะใช้ระบบอนุญาตให้คู่สมรส บุตร และบิดามารดาหรือญาติสนิทของคนสัญชาติสิงคโปร์ อาจขอเป็นคนเข้าเมืองประเภทหนึ่งได้เหมือนกับคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปลงทุนและได้รับบัตร

³² Freeman Gary. (1992). *Nation of Immigrants*. Melbourne: Oxford University Press. p. 132.

³³ วัชรพล สว่างแก้ว. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 1. หน้า 42.

อนุญาตให้ประกอบอาชีพ (Work Permit) ตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ส่วนการควบคุมคนต่างด้าวประเภทเข้าไปชั่วคราว เมื่อคนต่างด้าวไปพักอาศัย ณ สถานที่ที่แจ้งไว้ ต่อเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความมั่นคงทราบ เพื่อจะได้คอยตรวจตราสอดส่องพฤติกรรมหรือตรวจว่าคนต่างด้าวนั้นได้ไปอยู่ ณ สถานที่ที่แจ้งไว้จริงหรือไม่

ใน ค.ศ. 1963 สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้รับอิสรภาพจากประเทศอังกฤษและได้เข้าร่วมเป็นสหพันธรัฐกับประเทศมาเลเซีย ทำให้การตรวจคนเข้าเมืองเข้าไปอยู่ภายใต้การควบคุมการทำงานของสำนักงานใหญ่ในกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย และยังส่งผลให้ประชาชนของสาธารณรัฐสิงคโปร์กลายเป็นชาวมาเลเซียและถือหนังสือเดินทางของประเทศมาเลเซีย

ต่อมาใน ค.ศ. 1965 สิงคโปร์ได้แยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาเลเซีย และได้กลายเป็นประเทศเอกราช แต่การเดินทางเข้าออกระหว่างสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศมาเลเซียด้านตะวันตกยังสามารถเดินทางได้อย่างเสรี หลังจากนั้น 1 จึงได้มีการตั้งด่านตรวจคนเข้าเมืองเพื่อควบคุมดูแลการเดินทางเข้าออกตรงจุดดังกล่าว และตั้งแต่ใน ค.ศ. 1966 เป็นต้นมา ประชาชนของประเทศมาเลเซียด้านทิศตะวันตกจะต้องแสดงบัตรประจำตัวก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าสาธารณรัฐสิงคโปร์³⁴

1) โครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย

กรมตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียน (Singapore Immigration and Registration หรือ SIR) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ขึ้นตรงกับกระทรวงมหาดไทย ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้กันมานาน เช่น ในประเทศอังกฤษและประเทศมาเลเซีย เป็นต้น เป็นระบบที่มอบหมายอำนาจเด็ดขาดในการพิจารณาให้ประชาชนและคนต่างด้าวเดินทางเข้าออกสาธารณรัฐสิงคโปร์ รวมทั้งการแปลงสัญชาติและให้บริการด้านการจดทะเบียน ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศที่ปลอดภัยสำหรับประชาชนทุกคน งานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียน (SIR) จึงเป็นส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จากการศึกษาและพัฒนาในปัจจุบันนี้ ได้มีการปรับปรุงหน่วยงานนี้ให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ให้มีความเข้มงวดหรือหย่อนยานเกินไป นอกจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียน (SIR) แล้ว ยังมีคณะกรรมการอีก 2 ชุด ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการขอเป็นพลเมืองของสาธารณรัฐสิงคโปร์ คือ คณะกรรมการให้คำปรึกษา (Advisory Committee Meeting หรือ ACM) และคณะกรรมการสืบสวน (Committee of Inquiry หรือ COI)

³⁴ Singapore Government. (2017). *Singapore immigration and Registration*. (Online). Available: <http://www.ica.gov.sg/>. [2017, October 23].

ซึ่งคณะกรรมการทั้งสองนี้ถือเป็นกลไกในการตรวจสอบการทำงานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และจดทะเบียนอีกส่วนหนึ่ง³⁵

2) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

(1) การเข้าออกสาธารณรัฐสิงคโปร์ กฎหมายคนเข้าเมืองมาตรา 5³⁶ ไม่อนุญาตให้บุคคลใดเข้าสาธารณรัฐสิงคโปร์ ยกเว้น ณ จุดที่ได้รับอนุญาต เช่น จุดตรวจสนามบิน รถไฟ หรือจุดตรวจอื่น ๆ เว้นแต่ จะได้รับอุบัติเหตุหรือด้วยเหตุผลอื่น ๆ โดยทุกคนจะต้องมีใบอนุญาตเข้าเมือง โดยถูกต้องตามกฎหมายด้วย ก่อนที่จะกล่าวถึงการเข้าออกสาธารณรัฐสิงคโปร์ดังกล่าวนี้ ควรจะได้อธิบายถึงประเภทของหนังสือเดินทางและประเภทของการขอรับการตรวจลงตรา (visa) ก่อน โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

(1.1) ชนิดของหนังสือเดินทาง แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

ก. หนังสือเดินทางบุคคลธรรมดา (Ordinary Passport)

ข. หนังสือเดินทางราชการ (Official Passport)

ค. หนังสือเดินทางทูต (Diplomatic Passport)

นอกจากหนังสือเดินทางทั้ง 3 ชนิด ประชาชนสิงคโปร์ยังสามารถขอเอกสารแทนหนังสือเดินทางในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเร่งด่วนเพื่อใช้ในการเดินทางได้อีกด้วย

(1.2) การขอรับการตรวจลงตรา (visa)

โดยส่วนใหญ่คนต่างด้าวที่เดินทางเข้าสาธารณรัฐสิงคโปร์จะได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้โดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตรา (visa) แต่ระยะเวลาที่สามารถพักอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้ประมาณ 2 สัปดาห์ถึง 1 เดือน

การเข้าออกสาธารณรัฐสิงคโปร์ จะต้องมียุติบัตรเดินทางที่มีอายุหนังสือเดินทางเหลืออยู่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน ตัวเดินทางกลับโดยกำหนดวันเดินทางกลับที่แน่นอน พร้อมทั้งมีปัจจัยในการยังชีพที่สามารถอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้โดยไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น แต่บางประเทศ

³⁵ ไกร เกียรติเวชช์. (2554). *การบังคับใช้พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522: ศึกษากรณีแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. หน้า 56.

³⁶ Immigration Act of Singapore 1998. section 5. Entry into and departure from Singapore (1) The Minister may, by notification in the Gazette, prescribe approved routes and declare such immigration control posts, landing places, airports, train checkpoints or points of entry, as he may consider to be necessary for the purposes of this Act, to be immigration control posts, authorised landing places, authorised airports, authorised train checkpoints or authorised points of entry, as the case may be.

ต้องได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูต หรือสถานกงสุลสิงคโปร์ก่อนเดินทางเข้า และต้องอยู่ไม่เกินกำหนดที่ได้รับอนุญาต หากบุคคลต่างด้าวผู้ใดอยู่เกินกำหนดการอนุญาตก็จะได้รับโทษตามกฎหมายคนเข้าเมือง ถ้าเป็นหญิงที่ตั้งครรภ์โดยมีอายุครรภ์ 6 เดือนขึ้นไปและต้องการที่จะเดินทางเพื่อไปเยี่ยมญาติหรือท่องเที่ยวจะต้องขออนุญาตจากสถานทูตหรือสถานกงสุลสิงคโปร์ก่อน คนต่างด้าวผู้ใดที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าไปเพื่อการท่องเที่ยวจะต้องไม่เข้าไปทำงานหรือประกอบอาชีพในสาธารณรัฐสิงคโปร์

คนต่างด้าวที่มีใช้ชาวสิงคโปร์และมีลักษณะตามมาตรา 8 (1)³⁷ และ 8 (3)³⁸ ดังต่อไปนี้

³⁷ section 8 (1). Any person, not being a citizen of Singapore, who is a member of any of the prohibited classes as defined in subsection (3) or who, in the opinion of the Controller, is a member of any of the prohibited classes, is a prohibited immigrant.

³⁸ section and 8 (3) The following persons are members of the prohibited classes:

(a) any person who is unable to show that he has the means of supporting himself and his dependants (if any) or that he has definite employment awaiting him, or who is likely to become a pauper or a charge on the public;

(b) any person suffering from a contagious or infectious disease which makes his presence in Singapore dangerous to the community;

(ba) any person suffering from Acquired Immune Deficiency Syndrome or infected with the Human Immunodeficiency Virus;

(c) any person desiring to enter Singapore who refuses to submit to an examination after being required to do so under section 29(1);

(d) any person who — (i) has been convicted in any country or state of an offence for which a sentence of imprisonment has been passed for any term; (ii) has not received a free pardon; and (iii) by reason of the circumstances connected with that conviction is deemed by the Controller to be an undesirable immigrant;

(e) any prostitute or any person who is living on or receiving or who, prior to entering Singapore, lived on or received the proceeds of prostitution;

(f) any person who procures or attempts to bring into Singapore prostitutes or women or girls for the purpose of prostitution or other immoral purpose;

(g) vagrants or habitual beggars;

(h) any person whose entry into Singapore is, or at the time of his entry was, unlawful under this Act or any other written law for the time being in force;

(i) any person who believes in or advocates the overthrow by force or violence of the Government or of any established government or of constituted law or authority or who disbelieves in or is opposed to established

(1) บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้แก่ บุคคลที่ไม่ใช่ชาวสิงคโปร์ และมีลักษณะตามกฎหมายคนเข้าเมือง มาตรา 8 (3)

(2) บุคคลที่ไม่สามารถแสดงให้เห็นว่า สามารถเลี้ยงชีพด้วยตนเอง หรือบุคคลที่อยู่อาศัย (สามี) หรือมีการจ้างงานรออยู่ หรือบุคคลที่กลายเป็นคนยากจน

(3) บุคคลที่มีปัญหาผิดปกติทางด้านจิตใจ หรือมีโรคติดต่อร้ายแรงที่ส่งผลร้ายแรงต่อสังคมสิงคโปร์

(4) บุคคลที่ปรารถนาจะเข้าสิงคโปร์ แต่ปฏิเสธที่จะยื่นหลักฐานในการตรวจสอบ

(5) บุคคลที่

ก. เคยถูกลงโทษจำคุกในต่างประเทศหรือในประเทศเพราะได้กระทำความผิดใด ๆ

ข. ยังไม่ได้รับการอภัยโทษ และ

ค. คณะกรรมการควบคุมได้พิจารณาว่าเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนาเนื่องจากมีพฤติการณ์ที่ถูกละเมิดพิพากษาว่ากระทำความผิดดังกล่าว

government, or who advocates the assassination of public officials, or who advocates or teaches the unlawful destruction of property;

(j) any person who is a member of or affiliated with any organisation entertaining or teaching disbelief in or opposition to established government or advocating or teaching the duty, necessity or propriety of the unlawful assaulting or killing of any officer or officers, either of specific individuals or officers generally, of the Government or of any established government, because of his or their official character, or advocating or teaching the unlawful destruction of property;

(k) any person who, in consequence of information received from any source or from any government through official or diplomatic channels, is considered by the Minister to be an undesirable immigrant;

(l) any person who has been removed from any country or state by the government of that country or state on repatriation for any reason whatever and who, by reason of the circumstances connected therewith, is considered by the Controller to be an undesirable immigrant;

(m) any person who, being required by any written law for the time being in force to be in possession of valid travel documents, is not in possession of those documents or is in possession of forged or altered travel documents or travel documents which do not fully comply with that written law;

(n) the family and dependants of a prohibited immigrant; and

(o) any person prohibited by an order made under section 9 from entering Singapore.

(6) เป็น โสเภณีหรือบุคคลที่ได้อาศัยอยู่หรือได้รับหรือในช่วงเวลาที่เข้ามาอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้อาศัยหรือได้รับจากหญิง โสเภณี

(7) บุคคลที่พยายามจะนำผู้หญิง หรือเด็กหญิง เข้าสาธารณรัฐสิงคโปร์เพื่อการค้าประเวณีหรือสิ่งผิดศีลธรรมอื่น ๆ

(8) บุคคลที่เป็นคนจรจัดหรือมีอาชีพขอทานเป็นประจำ

(9) บุคคลที่ได้เข้ามาในสาธารณรัฐสิงคโปร์แล้ว หรือในขณะที่เข้ามาในสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้กระทำความผิดกฎหมายคนเข้าเมือง

(10) บุคคลใดที่เชื่อหรือสนับสนุนการล้มล้าง โดยใช้กำลังบังคับหรือความรุนแรงเพื่อล้มล้างรัฐบาลหรือหน่วยงานที่รัฐบาลจัดตั้งหรือรัฐธรรมนูญหรืออำนาจรัฐ หรือเป็นผู้ไม่เชื่อหรืออยู่ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลหรือเป็นผู้สนับสนุนการลอบสังหารเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเป็นผู้สนับสนุนหรือสอนการทำลายทรัพย์สินโดยผิดกฎหมาย

(11) บุคคลที่เป็นสมาชิกของหรือเข้าร่วมกับองค์กรใดหรือสอนเพื่อมิให้เชื่อหรือต่อต้านรัฐบาลหรือสนับสนุนหรือสอนหน้าที่ สิ่งที่เป็น หรือทำลายทรัพย์สินที่ผิดกฎหมายหรือฆ่าเจ้าหน้าที่คนหรือหลายคน แม้แต่เป็นการเฉพาะตัวหรือเจ้าหน้าที่ทั่ว ๆ ไป ของรัฐบาลหรือที่รัฐบาลตั้งขึ้น เพราะว่า เป็นบุคลิกของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดหรือของเจ้าหน้าที่ทั่ว ๆ ไป หรือสนับสนุนหรือสอนการทำลายทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย

(12) บุคคลที่ทางรัฐมนตรีพิจารณาว่าเป็นบุคคลต้องห้ามโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งต่าง ๆ หรือจากหน่วยงานของรัฐบาลหรือทางการทูต

(13) บุคคลที่ถูกเนรเทศจากประเทศอื่น ๆ หรือถูกส่งกลับประเทศของตนด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม และจากพฤติการณ์ดังกล่าวคณะกรรมการควบคุมได้พิจารณาว่าเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนาตามกฎหมายคนเข้าเมือง

(14) บุคคลที่ตามกฎหมายคนเข้าเมืองจะต้องมีเอกสารเดินทางที่ถูกต้อง แต่ไม่มีเอกสารดังกล่าว หรือเป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

(15) เป็นสมาชิกในครอบครัวหรือบริวารที่พักอาศัยอยู่กับบุคคลต้องห้าม

(16) บุคคลที่ถูกต้องห้ามมาตรา 9³⁹

³⁹ section 9. The Minister may, by order

(a) where he thinks it expedient to do so in the interests of public security or by reason of any economic, industrial, social, educational or other conditions in Singapore

(i) prohibit, either for a stated period or permanently, the entry or re-entry into Singapore of any person or class of persons;

(2) การอนุญาตออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ ตามกฎหมายคนเข้าเมือง มาตรา 5 (4) บัญญัติว่า บุคคลใดจะเดินทางออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์จะต้องเดินทางออก ณ จุดที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และมาตรา 6 (2) บุคคลใดที่เข้ามาและพำนักในสาธารณรัฐสิงคโปร์จะต้องยื่นแบบฟอร์มตรวจคนเข้าเมืองพร้อมกับหนังสือเดินทางหรือเอกสารการเดินทางอื่น ๆ ให้กับเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองตรวจสอบ ณ ช่วงเวลาที่จะเดินทางออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์

(3) หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ จะต้องนำบุคคลต้องห้ามเข้าสาธารณรัฐสิงคโปร์ ออกไปนอกประเทศโดยยานพาหนะดังกล่าว โดยไม่มีเงื่อนไขอย่างใด ๆ ทั้งสิ้น

(4) คนต่างด้าวที่มีความต้องการมีถิ่นที่อยู่ถาวรนั้นจะต้องเป็นคู่สมรส หรือบุตรนอกสมรสที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ของบุคคลที่มีสัญชาติหรือมีถิ่นที่อยู่ตี่สิงคโปร์ หรือเป็นบิดามารดาที่สูงอายุของคนสิงคโปร์ หรือได้รับใบอนุญาตทำงานหรือเข้าไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจ หรือเป็นคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในฮ่องกง

(5) คนต่างด้าวที่มีความต้องการมีสัญชาติสิงคโปร์ มีหลักการพิจารณาการให้สัญชาติอยู่⁴⁰ ประการ โดยคนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะขอสัญชาติสิงคโปร์จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(5.1) เป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปี และเป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์อย่างน้อย 2-6 ปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอ

(5.2) เป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์และได้ทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

(5.3) เป็นคู่สมรสของคนสัญชาติสิงคโปร์ที่ได้ถิ่นที่อยู่ครบ 2 ปี ขึ้นไป

(ii) limit the number of persons of any class who may enter Singapore within any period specified in the order;

(iii) limit the period during which any person or class of persons entering or re-entering Singapore may remain therein;

(b) prohibit the entry into Singapore of passengers brought to Singapore by any transportation company which refuses or neglects to comply with the provisions of this Act

⁴⁰ คือ 1) พิจารณาให้สำหรับบุคคลที่มีครอบครัวอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Family Ties scheme) 2) พิจารณาให้สำหรับบุคคลที่ทำคุณประโยชน์แก่เศรษฐกิจหรือเข้ามาลงทุนในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Economic scheme).

(5.4) เป็นเด็กที่เกิดในต่างประเทศและมีบิดามารดาเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์ โดยจะต้องยื่นคำร้องภายใน 1 ปี (ยกเว้นบิดาของเด็กได้สัญชาติโดยการแปลงสัญชาติ เด็กนั้นจะต้องมีหลักฐานว่าไม่ได้ถือสัญชาติเดิมของบิดา)

(5.5) เป็นคนต่างด้าวที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี แต่เกิดในสาธารณรัฐสิงคโปร์

(5.6) บุคคลต่างด้าวที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปีและเกินในต่างประเทศแต่ได้พำนักอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์อย่างถาวรและมีบิดามารดาเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์

บุคคลที่มีความประสงค์ที่จะยื่นคำร้องขอมีสัญชาติจะต้องมีบุคลิกภาพที่ดี และปฏิบัติตามข้อกำหนดในการพำนัก รวมทั้งมีความตั้งใจที่จะอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์อย่างถาวร โดยจะต้องมีฐานะทางการเงินที่สามารถเลี้ยงตัวเองและบุคคลอื่น ๆ ที่ผู้สมัครเลี้ยงดูได้ การพิจารณาให้สัญชาตินอกจากจะพิจารณาตามข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว จะพิจารณาจากการเกิด การสืบสายโลหิต การลงทะเบียน หรือการขอแปลงสัญชาติ โดยผู้สนใจจะต้องยื่นใบสมัครตามประเภทที่ตนมีคุณสมบัติ

3) หลักเกณฑ์การขอมีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์

สำหรับหลักเกณฑ์การขอมีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (permanent residence) นั้น คนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะยื่นคำขอมีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ⁴¹

(1) ประเภทเป็นคู่สมรสของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์หรือคู่สมรสของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ประเภทเป็นคู่สมรสของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์หรือคู่สมรสของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ (Spouse of a Singapore citizen (SC) or Singapore permanent resident (PR) จะต้องมีคุณสมบัติลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(1.1) จะต้องเป็นคู่สมรสของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ที่มีบุตรด้วยกัน โดยบุตรจะต้องอายุต่ำกว่า 21 ปี และยังไม่สมรส

(1.2) จะต้องเป็นคู่สมรสของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์แล้วที่มีบุตรด้วยกัน โดยบุตรจะต้องมีอายุต่ำกว่า 21 ปี และยังไม่สมรส

(1.3) จะต้องเป็นคู่สมรสของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ที่ไม่มีบุตรด้วยกัน

(1.4) จะต้องเป็นคู่สมรสของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์แล้วที่ไม่มีบุตรด้วยกัน

⁴¹ Immigration & Checkpoints Authority. (2017). *Becoming a Permanent Resident*. (Online). Available: https://www.ica.gov.sg/apply/PR/apply_PR_who. [2017, May 7].

(2) ประเภทเป็นบุตรของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ หรือบุตรของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์แล้ว

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเภทเป็นบุตรของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ หรือบุตรของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ (Child of a Singapore citizen (SC) or Singapore permanent resident (PR) จะต้องมีคุณสมบัติลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(2.1) จะต้องเป็นบุตรของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ที่ยังไม่สมรสและมีอายุต่ำกว่า 21 ปี

(2.2) จะต้องเป็นบุตรของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ยังไม่สมรสและมีอายุต่ำกว่า 21 ปี

(3) ประเภทเป็นบิดาหรือมารดาของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเภทเป็นบิดาหรือมารดาของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ (Aged Parents of a Singapore citizen) นี้ จะต้องมีคุณสมบัติลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(3.1) จะต้องเป็นบิดาโดยหลักสายโลหิตของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์

(3.2) จะต้องเป็นมารดาโดยหลักสายโลหิตของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์

(3.3) จะต้องเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์

(3.4) จะต้องเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสัญชาติสิงคโปร์

(4) ประเภทผู้ถือบัตรทำงานของสาธารณรัฐสิงคโปร์

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเภทผู้ถือบัตรทำงานของสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Holder of an Employment Pass or S Pass) นี้ จะต้องมีคุณสมบัติ คือ

(4.1) เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในสาขาอาชีพที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ (Professionals)

(4.2) เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในอาชีพที่ต้องใช้ทักษะทางเทคนิคเฉพาะบุคคล (Technical Personnel)

(4.3) เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในประเภทแรงงานผู้มีทักษะ (Skilled workers)

(5) ประเภทผู้ที่เข้ามาศึกษาอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Student studying in Singapore)

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเภทผู้ที่เข้ามาศึกษาอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Student studying in Singapore) จะต้องมีคุณสมบัติ คือ

(5.1) จะต้องได้เข้ามาศึกษาและได้อาศัยอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(5.2) จะต้องสอบผ่านการสอบวัดผลระดับชาติมาแล้ว เช่น PSLE⁴² หรือ

(5.3) กำลังศึกษาเกี่ยวกับ โปรแกรมเบ็ดเสร็จ (Integrated Programme: IP)⁴³

(6) ประเภทคนต่างด้าวที่เข้ามาลงทุนในสาธารณรัฐสิงคโปร์

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ประเภทคนต่างด้าวที่เข้ามาลงทุนในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Foreign investor in Singapore) จะต้องมีคุณสมบัติลักษณะใดลักษณะหนึ่ง คือ

(6.1) จะต้องนำเงินมาลงทุนเริ่มทำธุรกิจใหม่ของตนเองเป็นเงินลงทุนไม่น้อยกว่า 2.5 ล้าน ดอลลาร์สิงคโปร์

(6.2) จะต้องนำเงินมาลงทุนเพื่อขยายกิจการของธุรกิจที่มีอยู่ เป็นเงินลงทุนไม่น้อยกว่า 2.5 ล้าน ดอลลาร์สิงคโปร์

(6.3) จะต้องนำเงินมาลงทุนในบริษัทที่อยู่ในกองทุน GIP (Global Investor Programme) โดยต้องนำเงินมาลงทุนเป็นเงินจำนวนไม่น้อยกว่า 2.5 ล้าน ดอลลาร์สิงคโปร์

⁴² The Primary School Leaving Examination (PSLE) is a national examination in Singapore that is administered by the Ministry of Education and taken by all students near the end of their sixth year in primary school before they move on to secondary school. The examination tests students' proficiency in the English language, their respective mother tongue languages (typically Chinese, Malay, Tamil or other Indian language), mathematics and science. Students have around two hours to complete each subject paper except for certain components of language subjects. Students answer multiple choice questions by shading their responses on a standardised optical answer sheet (OAS) that uses optical mark recognition to detect answers or by writing their workings and/or answers on the question booklet itself for certain sections of the paper.

⁴³ The Integrated Programme (IP) is a scheme that allows high-performing students in secondary schools in Singapore to skip the GCE Ordinary Level (O-level) examination (typically taken by students at the end of their fourth or fifth year in secondary school) and proceed to sit for the GCE Advanced Level (A-level) examination, International Baccalaureate (IB), or an equivalent examination, after six years of secondary education. The A-level examination is typically taken by students at the end of their second or third year in junior college.

3.2 มาตรการทางกฎหมายคนเข้าเมืองของราชอาณาจักรไทย

กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองของราชอาณาจักรไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้คือ เนื่องจากในปัจจุบันคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรได้ทวีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2493 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2496 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วและมีบทบัญญัติต่าง ๆ ที่ไม่ทันสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเสียใหม่ ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงของประเทศและเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น⁴⁴

3.2.1 ความเป็นมาและวิวัฒนาการกฎหมายคนเข้าเมืองของไทย

การตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทยนั้น จะได้มีการกำเนิดขึ้นมาในประเทศเป็นครั้งแรกแต่เมื่อใดนั้นไม่แน่ชัด แต่เท่าที่ค้นพบนั้นปรากฏว่า ในสมัยสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหงพระมหากษัตริย์ไทยผู้มีความสามารถเป็นอย่างยิ่งทั้งในด้านการรบ การปกครองและอักษรศาสตร์ ได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างชาญฉลาดคือ ได้สร้างสัมพันธไมตรีอันดีต่อมองโกล ทำให้มองโกลที่ปกครองประเทศจีนอยู่ในเวลานั้น ไม่ขัดขวางการขยายอาณาเขต และในการปกครองในสมัยสุโขทัยก็มีลักษณะการปกครองของมองโกลเจือปนอยู่ด้วย คือ เป็นการปกครองแบบทหาร ที่ประชาชนทุกคนคือทหารในเวลามีสงคราม แต่ในเวลาสงบก็แยกย้ายกันประกอบหน้าที่ต่าง ๆ กัน ไปนอกจากนั้นยังได้อิทธิพลการปกครองแบบจีนอีก คือ การปกครองที่พระมหากษัตริย์และประชาชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เสมือนพ่อกับลูก และด้วยขามสวรรค์โลกที่เป็นที่โด่งดังก็ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีนเช่นกัน ส่วนศิลปะวิชาการต่าง ๆ และศาสนาพุทธนิกายหินยานซึ่งเข้ามาเป็นศาสนาประจำชาติของไทยตั้งแต่สมัยนั้นก็ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอินเดีย⁴⁵ ซึ่งการได้รับอิทธิพลในด้านต่าง ๆ นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้มีการติดต่อไปมาหาสู่กันกับประเทศต่าง ๆ ดังกล่าว แต่ก็ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายไว้โดยเฉพาะเกี่ยวกับการตรวจอนุญาตให้คนต่างด้าวจากประเทศต่าง ๆ นั้น เข้าและออกประเทศไทย ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีการสร้างความสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ อันเป็นการดำเนินนโยบายส่งเสริมการติดต่อกับต่างประเทศเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เปิดโอกาสให้ชนทุกชาติเข้ามาทำการค้าขายโดยทั่วกัน โดยได้มีการติดต่อการค้าขายกับประเทศจีน เมืองแขก เมืองจาม เมืองชวา มลายู

⁴⁴ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522.

⁴⁵ วิไลเลขา บูรณศิริ และสิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร. (2533). *คำบรรยายวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนการเข้ามาของชาวตะวันตก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 53.

ตลอดจน อินเดีย เปอร์เซีย และลังกา ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศสและประเทศญี่ปุ่นยังไม่มีการค้าขายกัน ดังเช่นในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ มีชาวจีนชื่อ เจ๋นบู๋นบั้นเข้ามาค้าขายในประเทศไทยแล้วเลยเข้ารับราชการเป็นขุนนางอยู่ในกรุงศรีอยุธยาและเคยเป็นราชทูตกรุงศรีอยุธยาไปเจริญทางพระราชไมตรีกับประเทศจีนด้วย⁴⁶ ต่อมาในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ก็ได้มีสัมพันธไมตรีกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศเขมร ญวน ลาว มลายู และจีน ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกก็ได้มีชาวยุโรปชาติเดียวที่เข้ามาติดต่อกับรัฐบาลได้ คือ ประเทศโปรตุเกส โดยอนุญาตให้เข้ามาตั้งสถานีการค้าในประเทศไทยและยังอนุญาตให้สร้างโบสถ์ทางคริสต์ศาสนาอีกด้วย ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ได้มีการทำสนธิสัญญาไมตรีและการค้ากับประเทศอังกฤษ นับเป็นสนธิสัญญาฉบับแรกที่รัฐบาลไทยทำกับชาวยุโรป โดยชาวยุโรปนั้นได้นำศาสนาคริสต์เข้ามาเผยแพร่ รวมทั้งความเจริญทางด้านการศึกษา ด้านการพิมพ์ ด้านการแพทย์ เช่น หมอบรัดเลย์ได้นำเอาวิชาการแพทย์สมัยใหม่เข้ามาเผยแพร่ที่สำคัญที่สุดคือวิธีการปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ และการฉีดวัคซีนป้องกันอหิวาตกโรค ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ได้มีการทำสนธิสัญญากับประเทศอังกฤษคือ สนธิสัญญาเบาริง ถึงแม้สนธิสัญญาฉบับนี้ประเทศไทยถูกบีบให้ต้องทำและถูกเอารัดเอาเปรียบอย่างมากแต่ก็มีความจำเป็นที่ต้องทำเพื่อป้องกันมิให้ประเทศไทยต้องตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษ ในสนธิสัญญาฉบับนี้ก็ได้มีข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าขายต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าได้มีคนต่างด้าวจากประเทศต่าง ๆ เข้ามาในประเทศไทยแล้ว ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้มีการเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศอังกฤษ ญี่ปุ่น ฮอลแลนด์ โปรตุเกส ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา และได้มีการพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้แก่คนต่างด้าวที่เข้ามาทำประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยอีกด้วย⁴⁷ แต่ในสมัยดังกล่าวก็ยังไม่มียกกฎหมายคนเข้าเมืองมาบังคับใช้ ประเทศไทยเริ่มมีกฎหมายคนเข้าเมือง ตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ 6 ซึ่งได้ประกาศใช้ในระหว่างช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยใช้ชื่อว่า พระราชบัญญัติลักษณะคนต่างประเทศเข้าเมือง พุทธศักราช 2460 อันมีหลักการและเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยสรุปได้ว่า เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นมีคนต่างด้าวเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก บางคนไม่สามารถประกอบอาชีพหรือมีปัจจัยในการเลี้ยงดูตนเองได้ ก็จะเที่ยวจรจัดเตร็ดเตร่หรือก่ออาชญากรรมต่างๆ เป็นเหตุให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้รับความเดือดร้อนประกอบกับรัฐบาลในนานาประเทศได้มีการบัญญัติการตรวจตราหนังสือเดินทางคนต่างประเทศที่เดินทางไปขึ้น ณ เมืองท่าของประเทศนั้น ๆ โดยเข้มงวด และ

⁴⁶ รองศยามานนท์. (2516). *คำบรรยายวิชาประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 86.

⁴⁷ วิไลเลขา นุรณศิริ, สิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร และศิวพร สุนทรวิภาต. (2532). *คำบรรยายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 2*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 144.

เมืองท่าต่างประเทศที่อยู่ติดกับราชอาณาจักรก็ได้กระทำการตรวจตราโดยเข้มงวดกวดขัน ถ้าผู้ใดจะเดินทางจากราชอาณาจักรโดยมิได้มีตราเดินทาง ซึ่งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจในประเทศซึ่งบุคคลผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ได้ออกให้สำหรับตัว โดยถูกต้องและโดยชอบแล้วอาจจะได้รับความขัดข้องและเคียดแค้นด้วยประการต่าง ๆ เช่น อาจจะต้องถูกกักไว้ในเรือไม่ให้ขึ้นบก หรือขึ้นบกไปแล้วก็อาจจะถูกจับกุมไปกักขังไว้ ฉะนั้น เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวมิให้เกิดขึ้นกับประชาชนในประเทศของตน จึงให้ประชาชนที่ประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทศไปแสดงความจำนงขอรับหนังสือเดินทางต่อกระทรวงต่างประเทศ แต่ถ้าจะไปเพียงเมืองต่างประเทศที่ใกล้เคียงติดต่อกับประเทศไทยก็ให้ไปขอรับหนังสือเดินทางจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสมุหเทศาภิบาลในมณฑลที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่นั้น นอกจากนั้นก็ให้มีพระบรมราชโองการอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2460 ห้ามมิให้สตรีและเด็กเดินทางไปยังประเทศอังกฤษและประเทศในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน กับในเขตน่านน้ำที่มีการสงคราม

ต่อมาใน พ.ศ. 2463 ได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าการเดินทางเข้าออกในพระราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2463 อันมีหลักการและเหตุผลในการตราพระราชบัญญัตินี้ฉบับดังกล่าว โดยสรุปได้ว่า เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นมีคนต่างด้าวที่ไม่สมควรเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก จึงได้ตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวนี้เพื่อรักษาความสงบสุขของประชาชน โดยมีสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว คือ บุคคลที่จะเดินทางเข้าออกประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนต่างด้าวนั้นต้องมีการตรวจตราเป็นพิเศษเพื่อป้องกันมิให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนาเข้ามาในประเทศไทย อีกทั้งเป็นการป้องกันประชาชนคนไทยมิให้ถูกล่อลวงจากคนร้ายที่จะชักชวนออกนอกประเทศซึ่งจะนำไปสู่การคบหาสมาคมคนร้ายดังกล่าว หรืออาจเป็นเหตุให้ผู้ชักชวนนั้นเปลี่ยนแปลงสัญชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือประชาชนดังกล่าวนั้นอาจจะตกกระทำลำบากหาที่พึ่งไม่ได้

พ.ศ. 2470 ได้มีคนต่างด้าวสัญชาติต่าง ๆ อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่อยู่ประกอบอาศัยในประเทศไทยมากขึ้น เป็นการบีบคั้นให้คนไทยซึ่งเป็นเจ้าของประเทศต้องประสบความยุ่งยากลำบากในการประกอบอาชีพ ดังนั้นรัฐบาลไทยในขณะนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบายการควบคุมกีดกันและจำกัดสิทธิของคนต่างด้าวขึ้น โดยได้ตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2470 ขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2470 ซึ่งมีหลักการและเหตุผลของการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวคือ ในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นประเทศไทยได้เห็นภัยที่เกิดจากคนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากว่าหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 นั้น ประเทศจีนได้ประสบความอดอยากขึ้น คนจีนจึงได้อพยพเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยโดยทางเรือเป็นอันมาก และทวีจำนวนขึ้นโดยรวดเร็ว และพร้อม ๆ กันนั้น ก็ได้มีบุคคลบางจำพวกได้ล่อลวงหญิงและเด็กจีนเข้ามาค้าประเวณีจำนวนมาก และ

การกระทำดังกล่าวเป็นการแพร่โรคร้ายและกระทบกระเทือนศีลธรรมอันดีของประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ต่อมาใน พ.ศ. 2471 รัฐบาลไทยจึงได้ตราพระราชบัญญัติค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471 ขึ้นบังคับใช้ด้วย และเพื่อให้การบริหารราชการเกี่ยวกับการควบคุมตรวจตราคนต่างด้าวที่จะเข้ามาในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลในขณะนั้นจึงได้ตั้งกรมตรวจคนเข้าเมืองขึ้น เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2470 โดยสังกัดกระทรวงมหาดไทย ให้มีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบบริหารราชการตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและพระราชบัญญัติค้าหญิงและเด็กหญิง และได้ตั้งที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองขึ้นตามมณฑลจังหวัดและอำเภอชายแดนที่เป็นช่องทางเข้าออกทั่วประเทศไทย กรมตรวจคนเข้าเมืองจึงเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมตรวจตามคนต่างด้าวเข้าเมืองตั้งแต่นั้น เป็นต้นมา

พ.ศ. 2474 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2474

พ.ศ. 2475 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2475

พ.ศ. 2477 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477

พ.ศ. 2480 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช 2480

พ.ศ. 2482 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2482

หลักการและเหตุผลที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2474 ฉบับ พ.ศ. 2475 ฉบับ พ.ศ. 2477 ฉบับ พ.ศ. 2480 และฉบับ พ.ศ. 2482 ก็เนื่องมาจากสถานการณ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจในระยะเวลาดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลง จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฉบับดังกล่าวขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลาดังกล่าว

พ.ศ. 2493 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช 2493 หลักการและเหตุผลที่มีการตราพระราชบัญญัตินี้ก็เพื่อจัดการและควบคุมการเข้ามาของคนต่างด้าวให้ดีและรัดกุมยิ่งขึ้น กับเพื่อควบคุมเจ้าของ ผู้ควบคุม และคนประจำยานพาหนะ ให้เป็นระเบียบ อีกทั้งเป็นการเพิ่มความรัดกุมในการที่จะควบคุมป้องกันในการเข้าเมืองของคนต่างด้าวซึ่งยังมีช่องทางหลีกเลี่ยงพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองนี้อยู่อย่างมาก

พ.ศ. 2497 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2497 หลักการและเหตุผลที่มีการตราพระราชบัญญัตินี้ก็เพื่อควบคุมคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทย เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว คนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยทั้งประเภทที่เป็นคนเข้าเมือง และประเภทที่ไม่นับเป็นคนเข้าเมือง ได้ทวีมากขึ้น และได้ประกอบอาชีพรับจ้างใช้แรงงานในประเทศไทย เป็นเหตุให้คนไทยจำนวนมากไม่มีงานทำ ทั้งการประกอบอาชีพของคนต่างด้าวดังกล่าวก็ไม่นับเป็นหลักฐานมั่นคง อาจเป็นภาระของรัฐที่จะต้องรับสงเคราะห์ให้คนต่างด้าว

เหล่านั้นต่อไปอีกด้วย ซึ่งถ้าปล่อยให้เวลานั้นนานไปจะเป็นผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของชาติและต่อประชาชนคนไทย จึงสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองกำหนดคุณสมบัติ และจำนวนคนต่างด้าวที่จะเข้ามาในประเทศไทยไว้ให้เป็นการเหมาะสม

พ.ศ. 2522 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้จนถึงกระทั่งปัจจุบันนี้ หลักการและเหตุผลในการตราพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากในปัจจุบันนี้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในประเทศไทยได้ทวีจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ พระราชบัญญัติฉบับก่อนหน้านี้ได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ถ้าสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อความมั่นคงปลอดภัยและเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและประเทศชาติ จึงจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเสียใหม่ โดยกำหนดคุณสมบัติและจำนวนคนต่างด้าวที่จะเข้ามาในราชอาณาจักรไว้ให้เป็นการเหมาะสม และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสัญชาติและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับในปัจจุบันนี้รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนในประเทศไทย จึงสมควรที่จะผ่อนคลายเป็นอันควรความสะดวกให้แก่คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีบทบัญญัติโทษสำหรับการกระทำความผิดในบางกรณี เพื่อเป็นการป้องกันมิให้คนต่างด้าวพลัดถิ่นหรือหลบหนีเข้ามาในประเทศไทยได้ และได้เพิ่มบทกำหนดโทษให้เหมาะสมกับสภาพในปัจจุบัน รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บอยู่ในขณะนี้ยังอยู่ในอัตราต่ำ จึงสมควรปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.2.2 เจตนารมณ์และประโยชน์ของกฎหมายคนเข้าเมือง

ดังที่ที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในปัจจุบันนี้คนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยได้ทวีจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ พระราชบัญญัติฉบับก่อนหน้านี้ได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ถ้าสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อความมั่นคงปลอดภัยและเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและประเทศชาติจึงจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเสียใหม่ โดยมีเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522⁴⁸ ดังนี้

1) ต้องการให้มีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับคนเข้าเมือง เพื่อมิให้เป็นช่องทางหากินของเจ้าพนักงานบางคน ตลอดจนผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์ทั้งหลายจากคนเข้าเมือง โดยได้บัญญัติในเรื่อง อำนาจในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย (การเข้าเมืองในโควตา) ซึ่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2493 นั้นได้ให้อำนาจอธิบดีกรมตำรวจ (ปัจจุบันคือผู้บัญชาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) แต่ในพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองนี้ได้เปลี่ยนแปลง

⁴⁸ หนังสือราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0204/1342 เรื่อง การพิจารณาแก้ไขกฎหมายคนเข้าเมือง ลงวันที่ 15 มีนาคม 2521.

เป็นอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

2) ต้องการให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้นักลงทุนและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาด้วยความบริสุทธิ์ได้รับความสะดวกในการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฉบับนี้ได้ขยายระยะเวลาการอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรออกไปถึง 3-4 เท่าของระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2493⁴⁹ ส่วนผู้ที่เข้ามาเพื่อการลงทุน ตามมาตรา 34 (6) นั้นแต่เดิมก็มีสิทธิได้เช่นเดียวกับผู้ที่เข้ามาเพื่อการธุรกิจแต่ตามกฎหมายฉบับนี้ได้แยกประเภทนี้ออกไปจากพวกเข้ามาเพื่อธุรกิจ และจะสามารถอยู่ได้ไม่เกินสองปี ตามมาตรา 35 (4) เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้มีการบัญญัติกฎหมายให้เป็นการอำนวยความสะดวกแก่คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ซึ่งประสงค์จะเดินทางออกไปก่อนกำหนดอนุญาต ตามกฎหมายฉบับเดิม หากคนต่างด้าวผู้ใดเดินทางออกไปก่อนกำหนดอนุญาตให้ถือว่าการอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นสุด เมื่อกลับเข้ามาก็ต้องมาดำเนินการเรื่องขออยู่ต่อใหม่ แต่ตามกฎหมายฉบับนี้ไม่ถือว่าการอนุญาตนั้นสิ้นสุด ถ้าหากว่าก่อนเดินทางออกไปคนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้กลับเข้ามาอีก ซึ่งจะช่วยขจัดปัญหาความเดือดร้อนของคนต่างด้าวเกี่ยวกับกรณีขออยู่ต่อไปได้

3) นอกจากกฎหมายคนเข้าเมืองฉบับนี้จะผ่อนผันและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยวดังกล่าวแล้ว ยังได้มีบทบัญญัติอันเป็นการควบคุมตรวจตราสอดส่องการเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังได้แก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษผู้หลบหนีเข้าเมือง รวมทั้งผู้ที่ให้ความช่วยเหลือหรือซ่อนเร้นผู้ที่หลบหนีเข้าเมืองให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองหรือบุคคลที่คอยให้ความช่วยเหลือคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอีกด้วย⁵⁰

⁴⁹ ยกตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่ถือ tourist visa เข้ามา บุคคลประเภทนี้ตามกฎหมายฉบับเดิมจะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกินหกสิบวัน แต่ตามกฎหมายฉบับนี้จะอยู่ได้ไม่เกินเก้าสิบวันหรือผู้ที่เข้ามาเพื่อการธุรกิจซึ่งถือ NON IMMIGRANT VISA เข้ามา บุคคลประเภทนี้ตามกฎหมายฉบับเดิมจะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกินหกสิบวัน แต่ตามกฎหมายฉบับนี้จะอยู่ได้ไม่เกินหนึ่งปี.

⁵⁰ เช่น ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามกฎหมายฉบับเดิมกำหนดโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ แต่ตามกฎหมายฉบับปัจจุบันกำหนดโทษปรับไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท เป็นต้น ทั้งนี้ นับเป็นการสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันซึ่งมีคนต่างด้าวอพยพหลบหนีเข้าเมืองเป็นจำนวนมาก อันจะเป็นการช่วยป้องกันและปราบปรามให้ลดน้อยลงไปได้.

4) ต้องการแก้ไขภาพพจน์ที่ไม่ดีเกี่ยวกับการเข้าเมืองในอดีต กล่าวคือ ได้นำผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ปลัดกระทรวงต่างประเทศ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมแรงงาน ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ มาเป็นคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาเพิกถอนหรืออนุญาตให้คนต่างด้าวต่าง ๆ เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในประเทศ เป็นต้น

5) ตามกฎหมายคนเข้าเมืองฉบับนี้ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้สูงขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับค่าของเงินในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อเป็นการหาผลประโยชน์เข้ารัฐอีกด้วย อาทิเช่น อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองในโควตา ตามกฎหมายเดิมการยื่นคำร้องขอเข้าเมืองในโควตาคนต่างด้าวเสียค่าธรรมเนียมเพียงปีดอากรแสตมป์ 20 สตางค์ เท่านั้น หากได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองในโควตาจึงจะเสียค่าธรรมเนียมสำหรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ 1,000 บาท แต่ตามกฎหมายฉบับนี้ คนต่างด้าวที่ยื่นคำร้องขอเข้าเมืองในโควตาจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการยื่นรายละเอียด 1,000 บาท หากได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองในโควตาจะต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่อีกรายละ 30,000 บาท ซึ่งจะทำให้รัฐได้งบประมาณเพิ่มขึ้น อีกทั้งจะเป็นการป้องกันการที่คนต่างด้าวยื่นขอเข้าเมืองในโควตาเพื่อประวิงเวลาอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ประสงค์ที่จะมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย เพียงเพื่อให้ได้อยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน ๆ ระหว่างรอพิจารณาของทางราชการเท่านั้นอีกด้วย

6) กฎหมายคนเข้าเมืองฉบับนี้ บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองไว้อย่างกว้างขวาง⁵¹ ซึ่งจะรวมไปถึงบุคคลสัญชาติที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยหรือ

⁵¹ มาตรา 7 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) เพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
- (2) พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 36 วรรคสอง
- (3) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและเงื่อนไขอื่นตามมาตรา 41 วรรคสอง
- (5) กำหนดหลักเกณฑ์การขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 41 วรรคสี่
- (6) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 43 วรรคหนึ่งและกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการแสดงฐานะการเงินของคนต่างด้าวดังกล่าวตามมาตรา 43 วรรคสอง

คนไร้สัญชาติด้วย กล่าวคือ ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในประเทศไทยภายในเงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองในกรณีใด ๆ โดยอนุวัติของรัฐมนตรีก็ได้ ซึ่งก็หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองมีอำนาจที่จะผ่อนผันให้คนต่างด้าวเข้ามาโดยไม่ต้องได้รับการตรวจลงตราและจะอนุญาตให้อยู่ได้นานเท่าใดก็ได้ ดังนั้นหากรัฐบาลจะใช้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกันแล้ว ก็จะต้องอาศัยอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองดังกล่าวนี้

7) เพื่อปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ จะลดน้อยหรือหมดไป รวมทั้งจะเป็นการประสาน และส่งเสริมเกี่ยวกับการลงทุนและการท่องเที่ยวในประเทศไทย และด้านอื่น ๆ กฎหมายฉบับนี้จึงได้บัญญัติให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองดังกล่าวข้างต้น

3.2.3 อำนาจหน้าที่และการจัดการองค์กรของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

1) อำนาจหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้⁵²

(1) ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง และกฎหมายอื่นเกี่ยวกับความผิดอาญา

(7) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตและกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปพลางก่อนตามมาตรา 45 วรรคหนึ่งและวรรคสอง

(8) สั่งระงับการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 47 วรรคสาม

(9) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปตามมาตรา 51 วรรคหนึ่ง

(10) พิจารณาการเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 53

(11) ให้คำปรึกษาคำแนะนำ และความเห็นแก่รัฐมนตรีในการวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านหรือพนักงานอื่น เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติหรือในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(12) พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับคนเข้าเมืองตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย.

⁵² สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2537). *หนังสือคู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. หน้า 75.

(2) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการเกี่ยวกับงานตรวจคนเข้าเมือง และการทะเบียนคนต่างด้าว

(3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนราชการในสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ประกอบด้วย

(1) กองบังคับการอำนาจการ มีอำนาจหน้าที่

(1.1) ปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

(1.2) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนาจการ และงานเลขานุการของสำนักงาน

ตรวจคนเข้าเมือง

(1.3) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคาร

สถานที่ ยานพาหนะ และการสื่อสารของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

(1.4) จัดระบบงานและบริหารงานบุคคลของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

(1.5) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานแผนงานและโครงการของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

(1.6) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์และวิเทศสัมพันธ์ของสำนักงาน

ตรวจคนเข้าเมือง

(1.7) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานข้อมูลและสถิติและทะเบียนสถิติของสำนักงาน

ตรวจคนเข้าเมือง

(1.8) ดำเนินการเกี่ยวกับคนต้องห้ามและกักขังดูแลการปฏิบัติงานของแพทย์

ตรวจคนเข้าเมือง

(1.9) ปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่มีได้เป็นอำนาจหน้าที่ของ

หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ หรือตามที่กฎหมายกำหนด

(1.10) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

หรือที่ได้รับมอบหมาย

(2) กองตรวจคนเข้าเมือง 1 มีอำนาจหน้าที่⁵³

(2.1) ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว

(2.2) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

(2.3) ดำเนินการเกี่ยวกับการเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(2.4) ดำเนินการเกี่ยวกับการเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

⁵³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 65.

(2.5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(3) กองตรวจคนเข้าเมือง 2 มีอำนาจหน้าที่

(3.1) ปฏิบัติงานบริการคนเข้าเมือง การรับคำร้องขออยู่ต่อในราชอาณาจักร และตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ รวมถึงการสืบสวนปราบปรามผู้กระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก ในเขตกรุงเทพมหานครหรือตามที่รัฐมนตรีกำหนด รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับคนต้องห้าม และส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร

(3.2) ดำเนินงานด้านพิธีการเข้าเมืองต่อบุคคล และยานพาหนะที่เข้า-ออก หรือผ่านราชอาณาจักร

(4) กองตรวจคนเข้าเมือง 3 มีอำนาจหน้าที่

(4.1) ปฏิบัติงานบริการคนเข้าเมือง การรับคำร้องขออยู่ต่อในราชอาณาจักร และตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ รวมถึงการสืบสวนปราบปรามผู้กระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก นอกเขตกรุงเทพมหานครหรือตามที่รัฐมนตรีกำหนด รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับคนต้องห้าม และส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร

(4.2) ปฏิบัติงานด้านพิธีการเข้าเมืองต่อบุคคล และยานพาหนะที่เข้า-ออกหรือผ่านราชอาณาจักร

(5) กลุ่มตำแหน่งสืบสวนสอบสวน มีอำนาจหน้าที่

(5.1) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานปราบปราม สืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก

(5.2) ดำเนินงานเกี่ยวกับความผิดอาญาอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือสืบเนื่องมาจากความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก

2) การจัดองค์กรของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

(1) กองตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานในระดับกองบังคับการ แบ่งหน่วยงานออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนอำนวยการ ได้แก่ กองกำกับการอำนวยการ มีข้าราชการตำรวจระดับตำแหน่งผู้กำกับการเป็นผู้บริหาร และส่วนที่สองคือส่วนของด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย แบ่งประเภทของด่านตรวจคนเข้าเมืองออกเป็น 4 ชั้น ตามระดับตำแหน่งของหัวหน้าด่าน ได้แก่ ตำแหน่ง ผู้กำกับการ, รองผู้กำกับการ, สารวัตร และรองสารวัตร

(2) กองกำกับการอำนวยการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ กำลังพลงานแผนและวิชาการ และงานการเงินพัสดุ ของตรวจคนเข้าเมือง รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่รับ

มอบหมายตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แบ่งลักษณะงาน ออกเป็น 3 ลักษณะงาน ได้แก่ งาน 1 งานธุรการ และกำลังพล, งาน 2 แผนงานและวิชาการ, งาน 3 การเงินและพัสดุ

(3) ด้านตรวจคนเข้าเมือง มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กของด่านตรวจคนเข้าเมือง ทหาราชอาณาจักร ยกเว้นด่านตรวจคนเข้าเมือง 2 (ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ) รวมทั้งงานอื่นที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แบ่งลักษณะงาน ออกเป็น 5 ลักษณะงาน ได้แก่

(3.1) งานอำนาจการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการทั่วไปของด่านตรวจคนเข้าเมือง งานบริหารงานบุคคล งานสวัสดิการและการขอพักอาศัยในบ้านพักของกรมตำรวจ งานเกี่ยวกับการกำหนด จัดทำติดตามประเมินผลแผนงาน นโยบายโครงการต่าง ๆ

(3.2) งานบริการคนเข้าเมือง มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน การเข้ามา มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร งานตรวจสอบออกใบสำคัญถิ่นที่อยู่ งานอนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักร งานพิธีการเข้าเมืองและงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

(3.3) งานตรวจบุคคลและยานพาหนะ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจบุคคลและยานพาหนะที่เข้ามาในราชอาณาจักร หรืองานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

(3.4) งานตรวจลงตรา มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการตรวจลงตรา ให้แก่คนต่างด้าว ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง งานเกี่ยวกับการตรวจตราประเภทอื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรืองานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

(3.5) งานปราบปรามและสืบสวน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานปราบปรามและสืบสวนผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กรวมทั้งความผิดอาญาอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือสืบเนื่องมาจากความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงหรือเด็กหญิง และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.3 คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

3.3.1 องค์ประกอบคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ประกอบไปด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมอัยการ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการ

องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และผู้บังคับบัญชากองตรวจคนเข้าเมือง เป็นกรรมการและเลขานุการ⁵⁴

3.3.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ได้กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้⁵⁵

- 1) เพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว
- 2) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว
- 3) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- 4) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและเงื่อนไขอื่น
- 5) กำหนดหลักเกณฑ์การขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว
- 6) อนุญาตให้คนต่างด้าวที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนในราชอาณาจักรเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาทเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการแสดงฐานะการเงินของคนต่างด้าวดังกล่าว
- 7) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตและกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปพลางก่อน
- 8) สั่งระงับการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- 9) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต่อไป
- 10) พิจารณาการเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- 11) ให้คำปรึกษาคำแนะนำ และความเห็นแก่รัฐมนตรีในการวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านหรือพนักงานอื่น เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ

⁵⁴ มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน กรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมอัยการ เลขานุการ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และผู้บังคับบัญชากองตรวจคนเข้าเมือง เป็นกรรมการและเลขานุการ

⁵⁵ มาตรา 7 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

12) พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับคนเข้าเมืองตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นต้น

โดยในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ กฎหมายกำหนดให้กรรมการและเลขานุการเสนอเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่อประธานกรรมการหรือในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เสนอความเห็นต่อกรรมการซึ่งที่ประชุมมอบหมาย โดยมีชกช้ำ และให้ประธานกรรมการหรือกรรมการดังกล่าวเป็นผู้เรียกประชุมตามความรีบด่วนของเรื่อง ตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมกำหนด⁵⁶

⁵⁶ มาตรา 8 ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและเลขานุการเสนอเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่อประธานกรรมการหรือในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เสนอความเห็นต่อกรรมการซึ่งที่ประชุมมอบหมาย โดยมีชกช้ำ และให้ประธานกรรมการหรือกรรมการดังกล่าวเป็นผู้เรียกประชุมตามความรีบด่วนของเรื่อง ตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมกำหนด

3.4 สารสำคัญของประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองที่ออกตามความใน มาตรา 41 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7⁵⁷ มาตรา 41⁵⁸ มาตรา 43⁵⁹ และมาตรา 45⁶⁰ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ได้ออกประกาศกำหนด

⁵⁷ มาตรา 7 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑๓๗

๑๓๗

(3) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง

(4) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและเงื่อนไขอื่นตามมาตรา 41 วรรคสอง

(5) กำหนดหลักเกณฑ์การขอมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 41 วรรคสี่

(6) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 43 วรรคหนึ่ง และกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการแสดงฐานะการเงินของคนต่างด้าวดังกล่าวตามมาตรา 43 วรรคสอง

(7) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตและกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปพลางก่อนตามมาตรา 45 วรรคหนึ่งและวรรคสอง

๑๓๗

๑๓๗

⁵⁸ มาตรา 41 คนต่างด้าวจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรมิได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการและด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40 และได้รับ ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา 47 แล้ว

เพื่อให้การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศให้มากที่สุด ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยคำนึงถึงรายได้ สิทธิทรัพย์สิน ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

๑๓๗

๑๓๗

⁵⁹ มาตรา 43 คนต่างด้าวที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนในราชอาณาจักรเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรนอกเหนือจากจำนวนคนต่างด้าวที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40 ก็ได้ แต่ในปีหนึ่ง ๆ จะเกินร้อยละห้าของจำนวนดังกล่าวมิได้.

⁶⁰ มาตรา 45 คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หากประสงค์จะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองในท้องที่ที่ตนอยู่ในกรณี

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร⁶¹ โดยผู้เขียนจะกล่าวสาระสำคัญของประกาศฯ ฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

3.4.1 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาให้ถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

คนต่างด้าวที่จะมีสิทธิได้รับการพิจารณาให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1) คนต่างด้าวผู้ยื่นคำขอ ต้องถือหนังสือเดินทางที่ได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (NON-IMMIGRANT VISA) และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปีมาแล้ว โดยมีรอบเวลาการพำนักไม่น้อยกว่า 3 ปี นับจนถึงวันยื่นคำขอ

2) คนต่างด้าวที่มีอายุสิบสี่ปีขึ้นไป ต้องได้รับการตรวจสอบประวัติ ดังต่อไปนี้

(1) พิมพ์ลายนิ้วมือ และกรอกประวัติลงในแบบพิมพ์ลายนิ้วมือคนต่างด้าวดังกล่าวส่งไปตรวจประวัติที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรเพื่อตรวจสอบว่ามีประวัติกระทำผิดหรือไม่

(2) ตรวจสอบหนังสือรับรองประวัติอาชญากรรมที่คนต่างด้าวนำมาแสดง

(3) ตรวจสอบว่าคนต่างด้าวดังกล่าวเป็นบุคคลต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 หรือไม่ โดยตรวจสอบจากระบบบัญชีเฝ้าดูของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

(4) ตรวจสอบว่าเป็นบุคคลที่มีหมายจับของตำรวจสากล จากกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3) คนต่างด้าวต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ สินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย หรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสม เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาต

4) คนต่างด้าวต้องพูดและฟังภาษาไทยได้เข้าใจ

ที่ท้องที่นั้น ไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง ให้ยื่นคำขอ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองที่ใกล้เคียง เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ายังไม่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40 หรือจำนวนตามมาตรา 43 แล้วแต่กรณีหรือเป็นบุคคลตามมาตรา 42 และ ไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา 44 แล้วจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีก็ได้

๑๗๙

๑๗๙

⁶¹ ประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

3.4.2 ประเภทการยื่นคำขอ

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจะต้องยื่นคำขอตามประเภทที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- 1) ประเภทเข้ามาเพื่อการลงทุน
- 2) ประเภทเข้ามาเพื่อทำงาน
- 3) ประเภทเข้ามาเพื่อเหตุผลทางมนุษยธรรม แบ่งเป็น 6 กรณี ดังนี้

(1) กรณีคู่สมรส ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของคู่สมรสผู้มีสัญชาติไทย

(2) กรณีบุตร ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทย

(3) กรณีบิดาหรือมารดา ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะหรืออยู่ในความอุปการะของบุตรผู้มีสัญชาติไทย

(4) กรณีคู่สมรส ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของคู่สมรสที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว

(5) กรณีบุตร ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว

(6) กรณีบิดาหรือมารดา ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะหรืออยู่ในความอุปการะของบุตรที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว

- 4) ประเภทเข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญ
- 5) ประเภทกรณีพิเศษเฉพาะราย

3.4.3 คุณสมบัติของการยื่นคำขอแต่ละประเภท

คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต้องมีคุณสมบัติของการยื่นคำขอในแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

- 1) คุณสมบัติของการยื่นคำขอประเภทเข้ามาเพื่อการลงทุน

คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรประเภทเข้ามาเพื่อการลงทุน จะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้นำเงินเข้ามาลงทุนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท โดยมีหนังสือรับรองจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งแสดงหลักฐานการโอนเงินจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย และ

(2) การลงทุนต้องมีลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือรวมกัน ในกรณีดังต่อไปนี้

(2.1) ลงทุนในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด โดยต้องมีเอกสารหลักฐานการลงทุนซึ่งรับรองโดยหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นจะต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรม หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ

(2.2) ลงทุนซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ ที่กระทรวงการคลัง หรือธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ค้ำประกัน โดยแสดงหลักฐานเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรนั้น ๆ หรือ

(2.3) ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เช่น หุ้นสามัญ หุ้นกู้ หรือหน่วยลงทุน เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติ หรือรับรองจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พร้อมแสดงหลักฐานใบหลักทรัพย์ดังกล่าวข้างต้น

(3) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ต้องแสดงหลักฐานการถือครองการลงทุนต่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายภายในเดือนกันยายนของแต่ละปี เป็นระยะเวลาสามปีติดต่อกันนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ โดยให้กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการลงทุนดังกล่าวว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองกำหนดไว้หรือไม่ แล้วรายงานให้คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองทราบภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

(4) เมื่อตรวจสอบในภายหลังพบว่า คนต่างด้าวรายใดที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ขาดคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองกำหนดไว้ให้กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง รายงานต่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง และให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งเพิกถอนการอนุญาตได้

2) คุณสมบัติของการยื่นคำขอประเภทเข้ามาเพื่อการทำงาน

คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรประเภทเข้ามาเพื่อการทำงาน จะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) คนต่างด้าวต้องทำงานตำแหน่งระดับผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งประธานกรรมการ หรือกรรมการของนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย โดยมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท และมีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลนั้นมาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี นับจนถึง

วันที่ยื่นคำร้อง โดยคนต่างด้าวมีรายได้อันตรายไม่น้อยกว่าเดือนละ 50,000 บาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และ แสดงหลักฐานการเสียภาษีโดยถูกต้อง และ

(2) ธุรกิจที่คนต่างด้าวทำงานนั้น เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ อันได้แก่

(2.1) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่างประเทศ โดยเป็นบริษัทที่มียอดเงินตราต่างประเทศในการส่งสินค้าออกในรอบ 3 ปีที่ผ่านมาเฉลี่ยปีละไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท โดยมีหนังสือรับรองจากธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นบริษัทให้เงินกู้แก่บริษัทที่ผลิตสินค้าในประเทศ โดยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในรอบ 3 ปี รวมแล้วไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท หรือ

(2.2) ธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเป็นบริษัทดำเนินกิจการท่องเที่ยวที่มีผลประกอบการย้อนหลัง 3 ปี แสดงว่าบริษัทได้นำนักท่องเที่ยวเข้ามา เฉลี่ยปีละไม่น้อยกว่า 5,000 คน โดยมีหนังสือรับรองที่แสดงรายละเอียดจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือ

(2.3) ธุรกิจอื่นๆ ต้องเป็นธุรกิจที่คนต่างด้าวเป็นผู้ถือหุ้นที่ชำระแล้วเต็มมูลค่าในนิติบุคคลนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ

(3) หากคนต่างด้าวไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ (1) และ (2) ต้องมีองค์ประกอบดังนี้

(3.1) เป็นผู้ที่มีใบอนุญาตทำงานในประเทศ (WORK PERMIT) มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และ

(3.2) ต้องทำงานในบริษัทฯ ที่ยื่นคำขอมานี้แล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และ

(3.3) มีรายได้อันตรายไม่น้อยกว่าเดือนละ 80,000 บาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ หรือมีการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตั้งแต่ 100,000 บาท ขึ้นไป เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ

3) คุณสมบัติของการยื่นคำขอประเภทเข้ามาเพื่อเหตุผลทางมนุษยธรรม

คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรประเภทเข้ามาเพื่อเหตุผลทางมนุษยธรรมแต่ละกรณี มีดังต่อไปนี้

(1) กรณีคู่สมรส ของมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะหรืออยู่ในความอุปการะของคู่สมรสผู้มีสัญชาติไทย มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1.1) ประเภทผู้ให้ความอุปการะทำงานในประเทศไทย

(1.1.1) เป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยจดทะเบียนสมรสตามกฎหมาย

มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และมีบุตรด้วยกันจริง ในกรณีที่ไม่สามารถมีบุตรได้ ต้องนำไปรับรองแพทย์ซึ่งแสดงเหตุการณ์ไม่สามารถมีบุตรจากโรงพยาบาลมาแสดง

ส่วนในกรณีที่ไม่มีบุตรและไม่สามารถนำไปรับรองแพทย์มาแสดงถึงเหตุผลการไม่สามารถมีบุตรได้ จะต้องจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี และ

(1.1.2) คู่สมรสคนใดคนหนึ่ง หรือทั้งสองคนรวมกัน มีรายได้เพียงพอต่อการให้ความอุปการะ โดยมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยไม่น้อยกว่าเดือนละ 30,000 บาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และแสดงหลักฐานการเสียภาษีโดยถูกต้อง และ

(1.1.3) บุคคลสัญชาติไทยแสดงความประสงค์ที่จะให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของคนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ

(1.2) ประเภทผู้ให้ความอุปการะเป็นผู้สูงอายุ

(1.2.1) คนต่างด้าวต้องมีอายุ 50 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปนับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และ

(1.2.2) เป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และ

(1.2.3) ผู้ให้ความอุปการะมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยไม่น้อยกว่าเดือนละ 65,000 บาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และ

(1.2.4) บุคคลสัญชาติไทยแสดงความประสงค์ที่จะให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของคนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ

(2) กรณีบุตรขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทย มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(2.1) ประเภทบุตรให้ความอุปการะบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทย

(2.1.1) เป็นบุตรโดยหลักสายโลหิต และ

(2.1.2) บิดาหรือมารดาต้องมีอายุ 50 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปนับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และ

(2.1.3) ผู้ให้ความอุปการะมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยไม่น้อยกว่าเดือนละ 30,000 บาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และแสดงหลักฐานการเสียภาษีโดยถูกต้อง และ

(2.1.4) บุคคลสัญชาติไทยแสดงความประสงค์ที่จะอยู่ในความอุปการะของคนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ

(2.2) ประเภทบุตรขอยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทย

(2.2.1) เป็นบิดาหรือมารดาโดยหลักสายโลหิต และมีการจดทะเบียนรับรองบุตร และ

(2.2.2) เป็นบุตรที่ยังไม่สมรส และอายุต่ำกว่า 20 ปี หากอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ ต้องมีเหตุผลความจำเป็นที่ยังต้องอยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดา เช่น กำลังศึกษาอยู่ในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรี โดยมีหลักฐานการศึกษามาแสดงและเป็นกรณีที่ได้ศึกษาต่อเนื่องมาก่อนอายุครบ 20 ปี หรือป่วยจนไม่สามารถดูแลตนเองได้ ซึ่งต้องนำไปรับรองแพทย์ที่แสดงผลการป่วยจากโรงพยาบาลมาแสดง และ

(2.2.3) ผู้ให้ความอุปการะมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยไม่น้อยกว่าเดือนละ 30,000 บาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และแสดงหลักฐานการเสียภาษีโดยถูกต้อง และ

(2.2.4) บุคคลสัญชาติไทยแสดงความประสงค์ที่จะให้ความอุปการะคนต่างด้าว ที่ยื่นคำขอ

(2.3.3) กรณีบิดาหรือมารดาของมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบุตรผู้มีสัญชาติไทย มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- ประเภทบิดาหรือมารดาให้ความอุปการะบุตรผู้มีสัญชาติไทย

(1) เป็นบิดาหรือมารดาโดยหลักสายโลหิต และมีการจดทะเบียนรับรองบุตร และ

(2) เป็นบุตรที่ยังไม่สมรส และอายุต่ำกว่า 20 ปี หากอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ ต้องมีเหตุผลความจำเป็นที่ยังต้องอยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดา เช่น กำลังศึกษาอยู่ในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรี โดยมีหลักฐานการศึกษามาแสดงและเป็นกรณีที่ได้ศึกษาต่อเนื่องมาก่อนอายุครบ 20 ปี หรือป่วยจนไม่สามารถดูแลตนเองได้ ซึ่งต้องนำไปรับรองแพทย์ที่แสดงผลการป่วยจากโรงพยาบาลมาแสดง และ

(3) ผู้ให้ความอุปการะมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยไม่น้อยกว่าเดือนละ 30,000 บาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอและแสดงหลักฐานการเสียภาษีโดยถูกต้อง

- ประเภทบิดาหรือมารดาขออยู่ในความอุปการะของบุตรผู้มีสัญชาติไทย

(1) เป็นบุตรโดยหลักสายโลหิต และ

(2) บิดาหรือมารดาต้องมีอายุ 50 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป นับจนถึงวันที่ยื่น

คำขอ และ

(3) ผู้ให้ความอุปการะมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยไม่น้อยกว่าเดือนละ 30,000 บาท เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และแสดงหลักฐานการเสียภาษีโดยถูกต้อง และ

(4) บุคคลสัญชาติไทยแสดงความประสงค์ที่จะให้ความอุปการะ

คนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ

- กรณีคู่สมรสขอมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรือ อยู่ในความอุปการะของคู่สมรสที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยต้องจดทะเบียนสมรส ตามกฎหมายมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี นับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ และ

(2) คู่สมรสที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว แสดงความประสงค์ที่จะให้ความอุปการะหรืออยู่ในความอุปการะของคนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ และ

(3) ผู้ให้ความอุปการะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ยื่นคำขอ ประเภทเข้ามา เพื่อการลงทุน หรือเข้ามาเพื่อทำงาน

- กรณีบุตรขอมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) ประเภทบุตรให้ความอุปการะบิดาหรือมารดาที่มีถิ่นที่อยู่ใน ราชอาณาจักรแล้ว

(1.1) เป็นบุตรโดยหลักสายโลหิต และ

(1.2) บิดาหรือมารดาต้องมีอายุ 50 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปนับจนถึงวันที่

ยื่นคำขอ และ

(1.3) บิดาหรือมารดา แสดงความประสงค์ที่จะอยู่ในความอุปการะ ของคนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ และ

(1.4) ผู้ให้ความอุปการะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ยื่นคำขอ ประเภท เข้ามาเพื่อการลงทุน หรือเข้ามาทำงาน

(2) ประเภทบุตรขอยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาที่มีถิ่นที่อยู่ใน ราชอาณาจักรแล้ว

(2.1) เป็นบุตรโดยหลักสายโลหิตที่ยังไม่สมรส และมีอายุต่ำกว่า 20 ปี หากอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปนับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ ต้องมีเหตุผลความจำเป็นที่ยังต้องอยู่ใน ความอุปการะของบิดาหรือมารดา เช่น กำลังศึกษาอยู่ในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรี โดยมีหลักฐาน การศึกษามาแสดง และเป็นกรณีที่ได้ศึกษาต่อเนื่องมาก่อนอายุครบ 20 ปี หรือป่วยจนไม่สามารถ ดูแลตนเองได้ ซึ่งต้องนำไปรับรองแพทย์ที่แสดงผลการป่วยจากโรงพยาบาลมาแสดง และ

(2.2) บิดาหรือมารดาแสดงความประสงค์ที่จะให้ความอุปการะ
คนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ และ

(2.3) ผู้ให้ความอุปการะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ยื่นคำขอ ประเภท
เข้ามาเพื่อการลงทุน หรือเข้ามาเพื่อการทำงาน

- กรณีบิดาหรือมารดาขอมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความ
อุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบุตรที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว
มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) ประเภทบิดาหรือมารดาให้ความอุปการะบุตรที่มีถิ่นที่อยู่ใน
ราชอาณาจักรแล้ว

(1.1) เป็นบุตร โดยหลักสายโลหิตที่ยังไม่สมรส และอายุต่ำ
กว่า 20 ปี หากอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปนับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ ต้องมีเหตุผลความจำเป็นที่ยังต้องอยู่ใน
ความอุปการะของบิดาหรือมารดา เช่น กำลังศึกษาอยู่ในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรี โดยมีหลักฐาน
การศึกษามาแสดง และเป็นกรณีที่ได้ศึกษาต่อเนื่องมาก่อนอายุครบ 20 ปี หรือป่วยจนไม่สามารถ
ดูแลตนเองได้ ซึ่งต้องนำไปรับรองแพทย์ที่แสดงผลการป่วยจากโรงพยาบาลมาแสดง และ

(1.2) บิดาหรือมารดาแสดงความประสงค์ที่จะให้ความอุปการะ
คนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ และ

(1.3) ผู้ให้ความอุปการะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ยื่นคำขอ
ประเภทเข้ามาเพื่อการลงทุน หรือเข้ามาทำงาน

(2) ประเภทบิดาหรือมารดาขออยู่ในความอุปการะของบุตรที่มี
ถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว

(2.1) เป็นบุตร โดยหลักสายโลหิต และ

(2.2) บิดาหรือมารดาต้องมีอายุ 50 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปนับจนถึง
วันที่ยื่นคำขอ และ

(2.3) ผู้ให้ความอุปการะแสดงความประสงค์ที่จะให้ความ
อุปการะคนต่างด้าวที่ยื่นคำขอ และ

(2.4) ผู้ให้ความอุปการะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ยื่นคำขอ
ประเภทเข้ามาเพื่อการลงทุน หรือเข้ามาเพื่อการทำงาน

4) คุณสมบัติของการยื่นคำขอประเภทเข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญ

คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรประเภทเข้ามา
เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นบุคคลผู้มีความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีความสามารถเป็นพิเศษอยู่ในความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อประเทศ และ

(2) ต้องได้รับการสนับสนุนและมีหนังสือรับรองเป็นหลักฐานจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และ

(3) มีหนังสือรับรองซึ่งรับรองการทำงานในหน้าที่การงานนั้น ๆ ระยะเวลาการทำงานอย่างน้อย 3 ปีนับจนถึงวันที่ยื่นคำร้อง

5) คุณสมบัติของการยื่นคำขอประเภทกรณีพิเศษเฉพาะราย

คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรประเภทกรณีพิเศษเฉพาะราย มีดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย หรือรัฐบาลไทย หรือได้รับการคัดเลือกจากสถาบันที่มีชื่อเสียงระดับชาติ อันเชื่อถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศหรือทำงานให้กับหน่วยงาน และ

(2) มีหนังสือรับรองตั้งแต่ระดับกรม หรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือจากส่วนราชการหรือข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับ 10 ขึ้นไป หรือข้าราชการทหาร ตำรวจ ชั้นยศพลเอก พลเรือเอก พลอากาศเอก พลตำรวจเอก หรือข้าราชการการเมืองที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือรองประธานวุฒิสภา หรือคณะกรรมการองค์การอิสระตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยมีรายละเอียดของผลงาน หรือ

(3) คุณสมบัติอื่นใด หรือจำนวนที่จะอนุญาตตามที่คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเห็นสมควร

3.4.4 หลักการพิจารณาให้คนต่างด้าวมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

เมื่อคนต่างด้าวได้ยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องใช้หลักการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

1) คนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองฉบับนี้ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของการยื่นคำขอในแต่ละประเภทนับจนถึงวันที่ยื่นคำขอ

2) ในกรณีที่คนต่างด้าวสัญชาติใดสัญชาติหนึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตาม ข้อ 1. และมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนด ให้แบ่งสัดส่วนจำนวนการอนุญาตตามประเภทการยื่นคำขอกับจำนวนของผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ทั้งหมดของคนต่างด้าวสัญชาตินั้น ๆ

การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย นอกจากจะมีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองดังกล่าวข้างต้นแล้ว จำนวน

คนต่างด้าวที่จะพิจารณาอนุญาตได้ในแต่ละปีจะจำกัดจำนวนตามที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้ประกาศกำหนดไว้ สำหรับใน พ.ศ. 2559 สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้ประกาศกำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ดังนี้⁶²

(1) คนต่างด้าวที่มีสัญชาติของแต่ละประเทศซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนประเทศละไม่เกินหนึ่งร้อยคน

(2) คนต่างด้าวไร้สัญชาติซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนไม่เกินห้าสิบคน

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองมีมติอนุญาตให้คนต่างด้าวรายใดเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว จะต้องนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เพื่อขอรับความเห็นชอบ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะมีหนังสือแจ้งให้คนต่างด้าวมาขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร

⁶² ประกาศสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เรื่อง การเปิดรับคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2559 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2559.